

Program rozvoja obce Vyšný Mirošov

Obecný úrad Vyšný Mirošov

Február 2024

O B S A H

ÚVOD	4
1. PROGRAM ROZVOJA OBCE (PRO)	5
1.1 Účel a význam tvorby PRO	5
1.2 Štruktúra PRO	5
1.3 Metodológia spracovania PRO	6
1.4 Vymedzenie riešeného územia	6
I. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
1. Východiskové koncepcné dokumenty súvisiace s rozvojom obce Vyšný Mirošov	7
1.1 PRO Prešovského samosprávneho kraja.....	7
1.2 Plán územného rozvoja obce Vyšný Mirošov	7
2. Charakteristika obce Vyšný Mirošov	8
2.1 Symboly obce.....	12
2.2 Poloha a prírodné podmienky	13
2.3 Administratívne začlenenia obce.....	14
2.4 Využitie krajiny obce.....	14
2.5 Obyvateľstvo a štruktúra osídlenia.....	15
2.5.1 Vývoj počtu obyvateľstva.....	15
2.5.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku, národností, konfesie a vzdelania	16
2.5.3 Domový a bytový fond	18
2.6 Občianska vybavenosť	19
2.6.1 Služby	19
2.6.2 Mimovládne organizácia (združenia, spolky).....	20
2.6.3 Kultúra a šport	20
2.6.4 Školstvo	21
2.7 Ekonomika	23
2.8 Trh práce	25
2.9 Dopravná a technická infraštruktúra	25
2.9.1 Dopravná poloha.....	25
2.9.2 Dopravná obslužnosť	26
2.9.3 Technická infraštruktúra	26
2.10 Životné prostredie.....	27
2.10.1 Ochrana kvality ovzdušia	27
2.10.2 Ochrana kvality vôd	27
2.10.3 Odpadové hospodárstvo	28
2.11. Cestovný ruch.....	28
2.12. SWOT analýzy	29
II. Strategická časť	26
1. Vízie do r. 2025	37
2. Identifikované problémy.....	39
III. PROGRAMOVÁ A REALIZAČNÁ ČASŤ	42
1. Opatrenia a aktivity	43

2. Realizácia PRO	52
3. Akčný plán	54
IV. FINANČNÁ ČASŤ	59
1.1. Finančný plán.....	60
1.2. Finančné zabezpečenie	61
V. Záver	62

Ú V O D

Program rozvoja obce, pôvodne PHSR obce Vyšný Mirošov je základným rozvojovým dokumentom, ktorý analyzuje stav a definuje základné problémy a potreby obce v súvislosti s jej možným sociálno-hospodárskym rozvojom v rokoch 2024 až 2030.

Načrtnutá vízia a postupy jej realizácie v praktickom živote rešpektujú prírodné, sociálne, kultúrne, ekonomické danosti mikroregiónu a obce samotnej. Východiská tvoria údaje získané z ankety, ktorú samospráva obce Vyšný Mirošov uskutočnila medzi občanmi a z dotazníka, ktorý vyplnil starosta s poslancami obecného zastupiteľstva.

Program je otvorený dokument, pripúšťajúci korekcie a zmeny v súlade s vývojom podmienok, právneho a ekonomického prostredia.

Cieľom PRO obce vyšný Mirošov je hľadať spoločné východiská z ťažkej ekonomickej situácie, spôsobenej rozpadom tradičných produkčných, komunikačných a servisných systémov priamo v mikroregióne, ale aj v širšom okolí, vytvorenie rámca pre budúcu spoluprácu, zhodnotenie a stanovenie reálnych krátkodobých a dlhodobých možností pre zabezpečenie udržateľného a všestranného hospodárskeho rozvoja a rast životnej úrovne obyvateľov založenom na raste zamestnanosti a vnútorného produkčného potenciálu. Zároveň si dáva za úlohu stanoviť postupy pre zapojenie čo najširšieho okruhu partnerov a spolupracujúcich občanov, inštitúcií a spoločenstiev do procesov formulovania možných spoločných aktivít a podnietiť dlhodobý charakter tejto spolupráce.

Dôležitým prvkom celkovej stratégie je preto návrh nástrojov a mechanizmov, vrátane ich uplatňovania, ktoré pomôžu udržať aktivitu aj po skončení prác na tomto projekte. Celkovým zámerom je ukázať najvhodnejšie možnosti využitia miestneho materiálneho, duchovného a ľudského potenciálu pre skvalitňovanie a rozvoj podnikania a vytvoriť predpoklady pre následné programové a rozvojové činnosti tak, aby sa dali čo najefektívnejšie využiť (okrem skromných vlastných zdrojov) aj finančnú pomoc Vlády SR a EÚ prostredníctvom štrukturálnych fondov na zvyšovanie hospodárskej a sociálnej úrovne obce.

Samotný program preto vytvára vhodné predpoklady, najmä svojou snahou skoncentrovať úsilie na rozhodujúce problémy a najperspektívnejšie sektory života v tejto krásnej, aj keď drsnej časti formujúceho sa moderného Slovenska.

1. PROGRAM ROZVOJA OBCE

Plánovanie je dôležitá súčasť nášho života uľahčuje a racionalizuje zložitnosť života vďaka nás. Základným princípom verejného života je demokracia, ktorá sa musí dostať aj do života obce. Z nej musí vychádzať spolupráca s podnikateľmi, susednými obcami, mimovládnyimi organizáciami a občanmi. Prepracovaným a „zdola nahor“ vytvoreným plánom budúceho rozvoja obce bude môcť obec lepšie odolávať miestnym, lokálnym i celospoločenským problémom.

Plánovanie by malo naznačiť smerovanie a kroky do lepšej budúcnosti. Preto za veľmi dôležité považujeme vyjadrenie sa občanov a ich spoluúčasť pri tvorbe tohto dokumentu.

PRO obce Vyšný Mirošov je koncepčný materiál, ktorý:

- popisuje najdôležitejšie javy, činitele a procesy v obci,
- vyhodnocuje súčasný stav,
- navrhuje dlhodobé ciele a opatrenia tak, aby viedli k pozitívnemu vývoju obce.

1.1 Účel a význam tvorby PHSR /PRO

Právnym rámcom spracovania PRO sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Vypracovanie tohto dokumentu nariaďuje obciam uvedený zákon, pričom obce ho musia mať spracovaný obzvlášť v prípade, ak sa uchádzajú o akékoľvek financie z eurofondov alebo o štátne dotácie. Tento strednodobý plán by mal naštartovať dlhodobé procesy na zlepšenie sociálno-ekonomických podmienok v obci. Mal by tiež podnietiť tvorbu spoločných partnerských projektov, spojiť podnikateľský, samosprávny a mimovládny sektor. V novom programovacom období bude slúžiť ako nevyhnutná podmienka k získaniu nenávratných finančných zdrojov z európskych fondov. Preto PRO je spracovaný v súlade s programovými zásadami Európskej únie, ktoré zdôrazňujú ako východiskový princíp PARTNERSTVO mimovládneho, podnikateľského a samosprávneho sektora. Zároveň hierarchicky nadväzuje na prijaté koncepcie Slovenskej republiky, Prešovského samosprávneho kraja, rezortné stratégie a záujmy ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva.

PRO ako aj všetky jeho prípadné následné zmeny schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Ešte pred schválením tohto dokumentu na zastupiteľstve sa predkladá na verejnú diskusiu.

V súčasnosti sa vypracúva Plán rozvoja obce na programové obdobie 2021-2027.

1.2 Štruktúra PRO

PHSR obce je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NSRR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušnej VÚC a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce. Tento strategický dokument sa skladá z:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním

princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

- **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

I. ČASŤ ANALYTICKÁ:

1. Situačná analýza – identifikácia jednotlivých zložiek krajiny obce.
2. SWOT analýzy - vyhodnotenie na jednej strane silných a slabých stránok, na druhej strane príležitostí a ohrození obce.

II. ČASŤ STRATEGICKÁ:

1. Vízia – naznačenie žiaduceho stavu obce v budúcnosti.
2. Problémové oblasti – vymedzenie páľčivých problémov obce.
3. Organizačné zabezpečenie - systém financovania, riadenia a hodnotenia:
 - 1.1 Opatrenia – špecifikácia krokov na dosiahnutie vytýčených cieľov.
 - 1.2 Ciele – vytýčenie postupov k ideálnym stavom, ktoré sa dosiahnu realizáciou stratégie.
 - 1.3 Aktivity – metodológia realizácie opatrení v časovej postupnosti.

III. ČASŤ AKČNÝ PLÁN obce VYŠNÝ MIROŠOV (samostatná príloha)

1.3 Metodológia spracovania PRO

Zdroje informácií: obecný úrad, Štatistický úrad SR, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, Katastrálny úrad a ostatné organizácie a inštitúcie.

Pri spracovávaní PRO sa využívali kombinácie EXPERTNÝCH a KOMUNITNÝCH metód. Návrhy vychádzali od obecného úradu, občanov a po sformovaní v súlade so strategickými koncepciami rozvoja SR, regiónu a mikroregiónu.

1.4 Vymedzenie riešeného územia

Obec **Vyšný Mirošov** sa nachádza v Prešovskom kraji, v okrese Svidník. Do roku 1960 patrila do Šarišskej župy. Od roku 1960 až do roku 1968 bola súčasťou okresu Bardejov. Od roku 1968 patrí do okresu Svidník, Východoslovenský kraj. Od 90. rokov 20. storočia okres Svidník, Prešovský samosprávny kraj. Leží v severnej časti Nízkyh Beskýd, v doline potoka Mirošovec, v nadmorskej výške okolo 345 m n. m. a v chotári 310 – 648 m n. m. Celková rozloha obce je 1 271 ha.

Povrch chotára je mierne, v severnej časti výrazne členitý s hlbokými a úzkymi dolinami. Výrazne členitý hornatý povrch chotára tvoria flyšové vrstvy. Súvislý les s porastom buka, hrabu, brezy a smreka je najmä v severnej časti.

Obec je hraničnou obcou s okresným mestom Svidník. Katastrálne územie obce Vyšný Mirošov susedí s katastrálnym územím obcí: Nižný Mirošov, Roztoky, Hutka, Mikulášová, Dubová. Katastrálne územie Vyšný Mirošov patrí z hľadiska geomorfologického členenia do geomorfologickej jednotky subprovincie vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy a geomorfologického celku Ondavská vrchovina a jeho časti Repejovská brázda.

Z klimatického hľadiska územie katastra leží v mierne teplej klimatickej oblasti. Časť administratívnych povinností obecnej samosprávy je presunutých pod Spoločný obecný úrad Nižný Orlík.

II. ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Východiskové koncepčné dokumenty súvisiace s rozvojom obce Vyšný Mirošov

1.1 Národný strategický rozvojový rámec SR na roky 2021- 2027

Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky je programový dokument, ktorý predstavuje nástroj na prípravu a čerpanie štrukturálnych fondov v programovacom období 2021 až 2027. Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Cieľom tejto metodiky je poskytnúť vecné, zrozumiteľné a koncentrované usmernenie postupu tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí a vyšších územných celkov ako základných dokumentov strednodobého strategického integrovaného plánovania rozvoja obce, skupiny obcí a VÚC.

1.2 PHRSR Prešovského samosprávneho kraja

Je strednodobý dokument, ktorý na podmienky Prešovského kraja rozpracováva stratégie celoslovenského charakteru. Dôraz kladie na podporu regionálneho rozvoja v oblasti sociálno-ekonomickej. Vytyčuje špecifické, ciele opatrenia na ekonomické a sociálne oživenie Prešovského kraja. PHRSR Prešovského kraja spĺňa požiadavky Európskej únie na čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov.

1.3 Združenie mikroregiónu Beskýd

Združenie Beskýd funguje na národnostnom princípe. Hlavným cieľom združenia mikroregiónu Beskýd je posilniť národnostné povedomie a identitu ľudí. Združuje 15 členov, medzi ktorými sú organizácie, firmy a rusínske obce z okresov Svidník a Bardejov. Bolo založené v novembri v roku 2001. Hlavnému cieľu združenia poslúžila aj prvá akcia - zájazd dôchodcov členských obcí združenia do Poľska. Ide o regióny s ktorými chce združenie Beskýd nadviazať cezhraničnú spoluprácu. Združenie má aj "prízemnejšie" ciele. Chce prezentovať aj to, čo je významnejšie v regióne, predovšetkým hvezdáreň v Roztokách a športové areály v Nižnej Polianke, ktorých propagácia by mohla prispieť k rozvoju cestovného ruchu. Združenie Beskýd si kladie za cieľ aj riešenie problémov. Patrí sem ochrana životného prostredia. Združuje 15 obcí: Vyšný Mirošov, Nižný Mirošov, Nižný Orlík, Vyšný Orlík, Roztoky, Kečkovce, Dubová, Cigla, Hutka, Nižná Polianka, Vyšná Polianka, Varatka, Mikulášová, Jedlinka, Šarišské Čierne

2. Charakteristika obce Vyšný Mirošov

Vyšný Mirošov leží v severnej časti Nízkyh Beskýd, v údolí Ondavy, v nadmorskej výške okolo 340 m.

Obec založili v rokoch 1553 – 1567. Obec je doložená z roku 1567 ako Felső Meraso, neskôr ako Felső Mireso (1572), Felső Miroso, Miroso (1618), Mirosha (1786), Horní Mirosa (1808), Vyšný Mirošov (1920); maďarsky Felsőmirossó, Felsőmerse.

Najstaršia správa o tejto dedine z roku 1567 uvádza, že dedina je majetkovou súčasťou panstva Makovica, a že v nej býva rodina šoltýsa a tri želiarske rodiny. Z obsahu správy je zrejmé, že tunajšie sídlisko jestvovalo už pred rokom 1567.

V písomnostiach z druhej polovice 16. a začiatku 17. storočia sa vyskytuje pod maďarizovaným názvom v zmysle Vyšný Mirošov. Názov dosvedčuje, že sídlisko vzniklo na dovtedajšom majetku Nižného Mirošova, pričom ho zaiste vybudovali aj jeho obyvatelia.

Vyšný Mirošov založil šoltýs s usadlíkmi. Z vývoja zdanenia sedliakov vyplýva, že v päťdesiatych rokoch 16. storočia.

Tunajšie sedliacke domácnosti v rokoch 1572 a 1588 platili daň kráľovi od jednej resp. 2,75 porty. Zväčšovanie zdanenia bolo dôsledkom vzrastu počtu sedliackych domácností a rozsahu roľnícky obrábaných pozemkov. V roku 1572 tu žilo 6 želiarskych domácností. Sídlisko v roku 1600 malo 19 obývaných poddanských domov, jeden-dva domy šoltýsov, prípadne už aj kostol a faru.

Koncom 16. Storočia bol Vyšný Mirošov stredne veľkou dedinou. Sídlisko začiatkom 17. Storočia niekoľko sedliakov opustilo. V roku 1618 šoltýstvo s mlynom patrilo už štyrom domácnostiam. Miestnemu pravoslávnenému farárovi patrili pozemky v rozsahu celej sedliackej usadlosti, pričom 14 sedliackych domácností hospodárilo na polovičných usadlostiach. U sedliakov slúžili a bývali dve želiarske rodiny. Vyšný Mirošov patril k rusínskym dedinám na panstve Makovica.

Roku 1781 kráľ Jozef II. vydal rozkaz o novej komasácii, t.j. o zavedení pozemkového katastra (súpis pozemkov s opisom a podrobnými údajmi o ich charakteristike). Pôda poddaných bola oddelená od panských pozemkov a táto skutočnosť, zvýhodňujúca pánov, bola zapísaná do osobitných katastrálnych kníh.

V 18. storočí patril Vyšný Mirošov Aspremontom. V rokoch 1850 – 1890 tu bolo veľké vysťahovalectvo. V 19. storočí obec patrila Széchényiovcom. Počas 1. svetovej vojny v rokoch 1914-1915 obsadilo Vyšný Mirošov ruské vojsko. V rokoch 1941 – 1945 bola obec

počas 2. svetovej vojny tiež oslobodená ruským vojskom. Na česť sovietskym letkom je v obci postavený pamätník. Počas obdobia socializmu časť obyvateľstva pracovala hlavne na jednotnom roľníckom družstve, chovali tu kravy aj ošípané, ktoré je dnes už iba ruinami a časť obyvateľstva pracovalo v priemysle vo Svidníku.

Etymologický pôvod názvu.

Vysvetlenie názvu obce:

Makovické panstvo poslalo „brata Mirosa“, aby začal budovať novú osadu – Vyšný Mirošov. Z toho sa dá vyvodiť, že obec je pomenovaná podľa brata Mirosa. Doposiaľ nebola zistená iná verzia pôvodu názvu obce.

Z najnovšej histórie obce Vyšný Mirošov

Vyšný Mirošov leží v severnej časti Nízkych Beskýd, v údolí Ondavy, v nadmorskej výške okolo 340 m.

Katastrálne územie patrí do geomorfologickej jednotky subprovincie vonkajšie Východné Karpaty, v oblasti Nízke Beskydy a geomorfologického celku Ondavská vrchovina a jeho časti Repejovská brázda. Terén v oblasti územia má hladko modelovaný pahorkatinový charakter, rozbrázdnený s menšími údoliami.

Miestni obyvatelia sa zaoberali prevažne poľnohospodárstvom. Ťažké obdobie 1. a 2. svetovej vojny pripomína vojenský cintorín a pamätník sovietskym letcom z 2. svetovej vojny. Obec bola oslobodená 19. januára 1945 Sovietskou armádou a I. Československým armádnym zborom, ktorého armádnym generálom bol Ludvík Svoboda. Po II. svetovej vojne sa život pomaly vracal do normálnych koľají, po vojne sa obec vzťahovala a zveľaďovala. Ľudia pomáhali si len ako mohli. Keďže počas vojny boli obyvatelia evakuovaní a domy boli zničené, štát nechal vybudovať dvojdomy a jednodomy v tzv. akcií Z. V roku 1952 obec elektrifikovali. Odvtedy prešla obec mnohými zmenami. Dnešný Vyšný Mirošov má 573 obyvateľov. Je tvorený zástavbou rodinných domov. Obec má čiastočnú kanalizáciu s vlastnou čističkou a je splynofikovaná. Vo Vyšnom Mirošove je v prevádzke základná škola a materská škola. Najbližšia pošta je vo Vyšnom Orlíku, odkiaľ do obce poštové zásielky doručuje poštový doručovateľ. Miestni obyvatelia podporujú zachovávanie ľudových tradícií. Svedčí o tom i každoročne organizovaný folklórny festival. Zo športov sa najväčšej obľube teší futbal, no podmienky sú vytvorené i pre iné klasické športy. Peknú tradíciu má aj Dobrovoľný hasičský zbor. Vyšný Mirošov je obľúbenou východnou obcou pre turistické výlety. Poľnohospodárska tradícia a čisté prírodné prostredie sú dobrým základom pre rozvoj v oblasti agroturistiky.

Dejiny

Najstaršia písomná správa o existencii obce je v listine z roku 1567. V tomto prípade sa potvrdzuje naša domnienka o tom, že Vyšný Mirošov má pravdepodobne čas svojho „narodenia“ na začiatku 15. storočia, lebo 8-ročný rozdiel medzi dosiaľ známymi údajmi dvoch príbuzných osád je veľmi krátky. A takmer dvakrát väčšia výmera chotára Vyšného Mirošova vzbudzuje podozrenie zo svojrázneho paternalizmu. Kým nebudú iné dôkazy, uspokojíme sa konštatovaním, že makovické panstvo poslalo „brata Mirosa“, aby začal budovať novú osadu – Vyšný Mirošov (1597). V jeho osade žila rodina šoltýsa a tri

železiarske rodiny. Išlo však o vitálnych obyvateľov, keď do roku 1600 zabezpečili výstavbu už vtedy veľkej obce s 19 poddanskými a jednou až dvoma šoltýskymi chyžami (domami). Osadníkom štyroch šoltýskych dvorov patrilo mlyn (1618), ale počet domov sa zmenšil o päť. V obci pôsobil pravoslávny duchovný (baľko) a pribudli dve železiarske rodiny.

V 18. storočí patrilo Vyšný Mirošov Aspremontom.

Roku 1781 kráľ Jozef II. vydal rozkaz o novej komasácii, t.j. o zavedení pozemkového katastra (súpis pozemkov s opisom a podrobnými údajmi o ich charakteristike). Pôda poddaných bola oddelená od panských pozemkov a táto skutočnosť, zvýhodňujúca páňov, bola zapísaná do osobitných katastrálnych kníh.

Pamätihodnosti

Vojnový cintorín Vyšný Mirošov

V obci sa nachádza vojnový cintorín z prvej svetovej vojny. Starostlivosťou o vojnový cintorín bola v medzivojnovom období poverená Žandárska stanica v obci Vyšný Orlík.

Vojnový cintorín z prvej svetovej vojny v obci Vyšný Mirošov patrí medzi najzaujímavejšie lokality v okrese Svidník. Tento cintorín sa nachádza v strede obce na pravej strane od cesty v smere na obec Hutka. Cintorín pozostáva zo 149 hrobov. Z celkového počtu hrobov je 130 jednotlivých a 19 spoločných. Jednotlivé hroby sú označené arabskými číslicami a spoločné hroby sú označené rímskymi číslicami. V štyroch spoločných hroboch (č. I. – IV.) sú pochovaní po piati vojaci. V zvyšných pätnástich spoločných hroboch (č. V. – XIX.) sú pochovaní po štyria vojaci. Cintorín je rozdelený do troch hrobových polí. Všetky jednotlivé hroby sa nachádzajú rozmiestnené v dvoch hrobových poliach, ktoré majú tvar obdĺžnika. Medzi týmito hrobovými poliami je široká cestička k centrálnemu monumentu. Spoločné hroby tvoria tretie hrobové pole. Sú rozmiestnené v dvoch radoch kolmo na ostatné hrobové polia.

Cintorín vo Vyšnom Mirošove je zaujímavý z niekoľkých dôvodov. Archívna zložka obsahuje kompletný zoznam obetí, čo je skutočná rarita. Na cintoríne je pochovaných 213 vojakov padlých v prvej svetovej vojne. Z tohto počtu je 210 vojakov nemeckej armády. U týchto obetí sú známe aj jednotky, v ktorých slúžili. Nie sú však známe presné dátumy úmrtí. Počet pochovaných na tomto cintoríne dopĺňajú traja rakúsko-uhorskí vojaci. Všetci traja zomreli v septembri 1914. Je pravdepodobné, že tu boli pochovaní najprv oni. Archívna zložka neuvádza, či sú pochovaní osobitne alebo spoločne. Po tom, čo si na tomto mieste vybudovala nemecká armáda svoj cintorín, nie je jasné, kde sa hroby troch rakúsko-uhorských vojakov nachádzali.

V súčasnosti je cintorín vo Vyšnom Mirošove dôstojne upraveným pietnym miestom. Plocha cintorína je zatravnená. Hrobové polia sú zarovnané. Na ploche cintorína sú umiestnené symbolické skupinky kamenných krížov. V strede cintorína je centrálny

monument. Na cintoríne však chýba informačná tabuľa, ktorá by obsahovala informácie o histórii vojnového cintorína.

Dňa 10. júla 2008 sa završilo štvorročné úsilie príslušníkov Bundeswehru o vykonanie rekonštrukcie cintorína nemeckých vojakov v obci Vyšný Mirošov. Pri tejto príležitosti sa konal pietny akt zasvätenia cintorína a kladenie vencov, ktorý bol spojený s 90. výročím ukončenia 1. svetovej vojny.

Pamätník pre sovietskych letcov z 2. svetovej vojny

Dňa 10. októbra 1944 do obcí V. Mirošov a ďalších obcí prišlo veľa nemeckých vojakov s bojovou technikou. Keď ich príchod zistili sovietsky prieskumníci, tak na tento úsek uskutočnili letecký nálet, na ktorom sa zúčastnilo 17 sovietskych bojových lietadiel. Tento úsek bombardovali a nemeckým vojskám zničili 16 áut, jeden tank, zabili 100 nemeckých vojakov a zničili vojenský sklad v obci Vápeník.

Pri tomto nálete nemeckí vojaci zostrelili jedno sovietske lietadlo, kde zahynuli traja sovietski letci a to: Grigorevič Semion a dvaja neznámi letci, ktorým v roku 1979 občania obce V. Mirošov na mieste tragédie postavili skromný pomník. Pri tomto nálete zahynuli z obce Mária Garbarčíková a jej dcéra Michaela Garbarčíková. Ranený bolo Ján Pilip a to do nohy. V obci Vyšný Mirošov vtedy zhoreli 4 domy a niekoľko domov bolo poškodených. Vyššie uvedené udalosti uverejnil Igor Slepcev, historik, v časopise Dukla.

Právoslávna cerkev z čias okolo roku 1863

Keď bol zbúraný starší drevený chrám, bol v roku 1863 postavený novší murovaný chrám. V tom čase podľa štatistiky z roku 1880 sa nachádzalo v obci 428 obyvateľov. Z toho gréckokatolíkov bolo 409 a židov 19. Teda aj chrám užívali gréckokatolícky veriaci. V roku 1910 bola cerkev ako prvá pokrytá plechom. V súčasnosti chrám patrí pravoslávnej cirkvi.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 3. časť

2.1 Symboly obce

Erb a vlajka obce

Erb obce

V modrom štíte na zelenej pažiti vpravo je nad striebornou okrúhlou kamennou, čierne murovanou studňou zľava sa skláňajúci muž v striebornej košeli a nohaviciach, čiernej veste, klobúku a čizmách, oboma rukami držiaci strieborný džbán. Znamenie na erbe bolo vypracované podľa odtlačku pečatidla obce z roku 1787. Autormi erbu sú Jozef Petrovič a Kvetoslava Hanzová. Erb bol prijatý 31. decembra 1999 na rokovaní obecného zastupiteľstva a je zapísaný v heraldickom registri pod číslom: HR: V-130/1999

Vlajka obce

Obecná vlajka má podobu štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/6 modrej, 2/6 bielej, 2/6 zelenej a 1/6 modrej. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Pečať obce

Vychádza z erbu obce, je okrúhla uprostred s obecným erbom a kruhopisom OBEC VYŠNÝ MIROŠOV

Vlajka

Pečať

Erb obce

2.2 Poloha a prírodné podmienky

Vyšný Mirošov leží v severnej časti Nízkych Beskýd v doline potoka Mirošovec, pri štátnej hranici s Poľskom. Nadmorská výška v strede obce je 340 m n. m. a v chotári 310 – 648 m n. m. Povrch chotára je mierne, v severnej časti výrazne členitý s hlbokými a úzkymi dolinami. Súvislý les s porastom buka a smreka je najmä v severnej časti.

Nachádza sa v okrese Svidník.

Vzdialenosť od Svidníka – 14 km, od železničnej stanice v Bardejove - 23 km.

Výmera chotára je 1 271 hektárov. K 1.1.2021 žije v obci 597 obyvateľov. Obec žije športom, kultúrou, spoločenskými aktivitami, vzdelávaním mládeže. Súčasťou obce je rómska osada vzdialená od obce cca 400 m.

Celá oblasť obce leží vo flyšovom pásme. Flyšové vrstvy sú mierne až stredne zvlnené. Geologické podložie tvoria starotret'ohorné (paleogénne) horniny, najmä ílovce, rohovce, pieskovce a slieňovce. Stratigraficky patria k strednému a vrchnému eocénu. V údolnej nive Mirošovec sú riečne a svahové usadeniny mladších štvrtohôr (holocén), ktoré tvoria štrky, piesky a íly.

Najrozšírenejším pôdnym typom sú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Tie patria medzi málo úrodné a ťažko obrábatel'né pôdy s malým obsahom humusu. Z poľnohospodársko – výrobného hľadiska je chotár Vyšného Mirošova zaradený k zemiakársko – ražno – ovsenému typu

Obec leží v miernom teplotnom pásme, klíma je zaradená do teplého horského klimatogeografického typu. Podnebie je vnútrozemské, silno ovplyvňované nadmorskou výškou. Priemerná teplota v najchladnejšom mesiaci v roku - v januári je - 10 až - 12 °C. Najteplejšie sú mesiace júl a august. V júli sa priemerná teplota pohybuje v rozpätí 27 až 30 °C. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 6 až 8 °C. Teplota nad 25 °C je 50 až 100 dní v roku.

Množstvom zrážok sa Vyšný Mirošov so svojim katastrom charakterizuje ako mierne vlhké a chladnejšie. Ročne tu padne priemerne 650 až 700 mm zrážok. Najdaždivejšie sú letné mesiace jún, júl, jesenné október a november. Zrážok v zime je v porovnaní s letom a jeseňou pomerne málo a najviac sa vyskytujú v mesiaci február. Snehová pokrývka trvá 80 až 100 dní v roku.

Veterný systém je skoro rovnaký ako na celom území Slovenska. Prevládajú vetry severných a južných smerov. Na základe teplotných kritérií, vlhových pomerov a ostatných ovplyvňujúcich činiteľov patrí Vyšný Mirošov do okrsku mierne teplého s chladnou zimou.

Potok Mirošovec sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenska, na území okresu Svidník. Je to ľavostranný prítok Ondavy a meria 9 km. Preteká Mirošovskou brázdou, kde na jej severnom okraji prameni, pod Beskydským priesmykom (590,1 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 480 m n. m. Tečie severojužným smerom cez obce Hutka, Vyšný Mirošov a Nižný Mirošov, v blízkosti ktorej sa v nadmorskej výške 278,7 m n. m. vlieva do Ondavy. Priberá viacero prítokov z oboch strán, dlhšie zľava spod hraničného hrebeňa. Potok výrazne meandruje.

III.2.3. Chránené územie

Významne krajinné prvky tvoria sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofodu rastlín živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné plochy – významné krajinné prvky boli vybrane tie územia, v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádia, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre vyber ekologicky významných segmentov krajiny je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bióty a v neposlednom rade aj územná rozloha. Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa územnou ochranou prírody rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni. Stupne ochrany zabezpečujú špeciálnu starostlivosť a režim na chránených územiach s vylúčením, resp. obmedzením takých činností, ktoré môžu nejakým spôsobom narušiť rozmanitosť podmienok a foriem života na Zemi, ekologickú stabilitu územia, využívanie prírodných zdrojov a vzhľad krajiny. V katastrálnom území obce Vyšný Mirošov sa žiadne chránené územia nenachádzajú.

2.3 Administratívne začlenenia obce

Vyšný Mirošov je súčasťou vyššieho územného celku Prešovského samosprávneho kraja. Patrí do okresu Svidník, rozprestiera sa v jeho severozápadnej časti.

Patrí do celku NUTS I – Slovenská republika, v rámci územných jednotiek NUTS II – Východné Slovensko do Prešovského kraja, NUTS III – VÚC Prešov, NUTS IV - okres Svidník a NUTS V – obec Vyšný Mirošov. Táto klasifikácia je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat) s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade Slovenska Štatistickým úradom SR.

Obec je sídlom samosprávneho úradu, časť administratívnych kompetencií deleguje na Spoločný obecný úrad v Nižnom Orlíku.

2.4 Využitie krajiny obce

Pre kataster obce je charakteristická prevaha poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov. Iba malé čiastky tvoria vodné plochy, zastavané plochy a ostatné plochy.

Najrozšírenejším pôdnym typom sú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Tie patria medzi málo úrodné a ťažko obrábatel'né pôdy s malým obsahom humusu. Z poľnohospodársko – výrobného hľadiska je chotár Vyšný Mirošov zaradený k zemiakarsko – ražno – ovsenému typu.

Príroda regiónu Vyšný Mirošov je pestro a mnohotvárne zastúpená rôznymi druhmi východokarpatskej fauny a flóry. Je zalesnená listnatými, najmä bukovými, hrabovými a brezovými, ojedinele borovicovými a smrekovými porastmi. Na pasienkoch a okrajoch lesov sa vyskytujú kríky ako trnka obyčajná a ruža šíповá. Brehové porasty sú zastúpené rôznymi druhmi jelše, vrby, bazou čiernou a lieskou obyčajnou. Rozšírené sú niektoré druhy lesných a lúčnych bylín. K liečivým patria pl'úcnik lekársky, repík lekársky, podbeľ liečivý, žihľava dvojdomá, zemežľč menší, vrtič a kostihoj lekársky a iné.

Z lesnej fauny tu prevláda srnčia a jelenia zver, sviňa divá, líška obyčajná, vlk obyčajný, kuna lesná, zajac poľný, veverička obyčajná, zriedka jazvec obyčajný a rys ostrovid. Vtáctvo je zastúpené rôznymi druhmi spevcov, ďalej sú to sova obyčajná, sojka obyčajná, myšiak hôrny, bažant, dudok, bocian biely a bocian čierny.

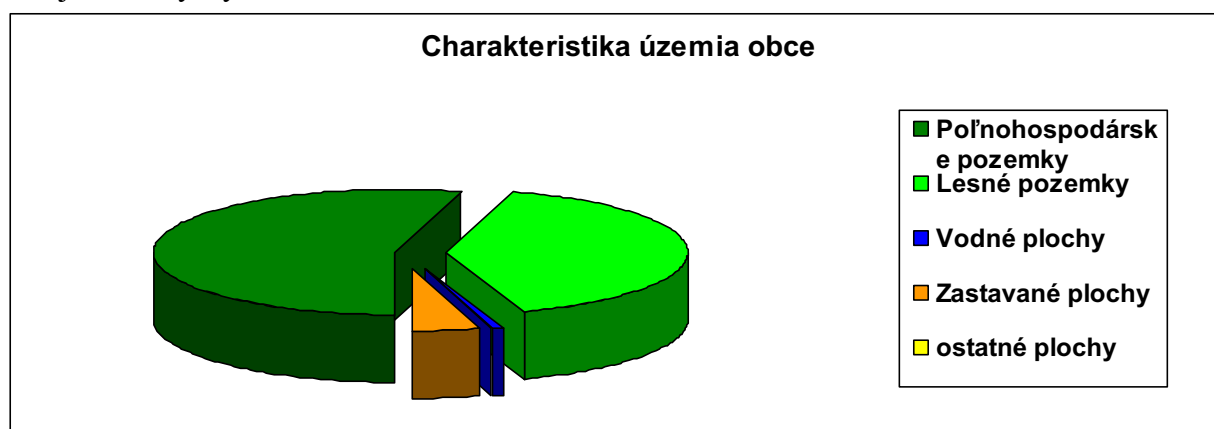

Podrobný prehľad o členení územia je uvedený v tabuľkách 2 a 3.

Tabuľka č. 1 Charakteristika územia

VYŠNÝ MIROŠOV	Poľnohosp. Pozemky-Orná pôda, trvale trávnaté	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	CELKOM:
CELKOM	691,65 ha	512,32	12,09	54,26	0,68	1271
Percentuálne vyjadrenie	54,42	40,31	0,95	4,27	0,05	100

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

2.5 Obyvateľstvo a štruktúra osídlenia

2.5.1 Vývoj počtu obyvateľstva

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľstva od roku 2017

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mužov	284	292	296	296	296	292	288
Žien	299	303	302	304	301	294	285
Spolu	583	595	598	600	597	586	573
Prírastok	-4	+12	+3	+2	-3	-11	-13

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

Tabuľka č. 3 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov

Rok	2030	2040
Počet obyvateľov	600	620

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

Kvalita prírodného prostredia obce vytvára výhodné podmienky pre rozvoj bývania a rekreácie. Dá sa teda predpokladať, že bude v dlhšom časovom horizonte mierne narastať počet obyvateľov s trvalým pobytom. Tento jav bude vytvárať tlak na obslužnú sféru a vybavenosť obce.

Počet sobášov

Tabuľka č. 4 Vývoj počtu sobášov a rozvodov rodín

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
sobáše	3	2	2	4	9	2	5
rozvody	0	0	0	0	3	0	1

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

2.5.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku, národností, konfesie a vzdelania

Tabuľka č. 5 Veková štruktúra obyvateľstva

Obec Rovné	Obyvateľstvo celkom:	0 – 14 rokov	15-34 rokov	35-59 rokov	60 a viac rokov	Index starnutia *
Celkom/priemer	573	100	155	217	101	1,01

*Pomer počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov k počtu obyvateľov vo veku 0 – 14 rokov

Hodnota indexu starnutia vypovedá o vekovej štruktúre obyvateľov. Dosiahnutý index 1,08 svedčí o starnutí populácie, prevyšuje optimálnu hranicu 0,50. Výhľadovo v obci Vyšný Mirošov hrozí úbytok obyvateľov kvôli nepriaznivému demografickému vývoju, avšak vybudovaním nájomných bytov a zvýšením pracovných miest v blízkych okresných mestách je zvýšenie populácie možné. Obec má dobrú vzdialenostnú polohu do mesta Svidník, ako aj do Bardejova.

Tabuľka č. 6 Národnostná štruktúra

Podľa posledného sčítania obyvateľov vyplýva, že početne najväčšou národnostnou skupinou je slovenská národnosť, ku ktorej sa prihlásilo 407 obyvateľov, čo je 68,17 % obyvateľstva obce. Rusíni s počtom 129 obyvateľov predstavujú druhú najpočetnejšiu skupinu so 21,61 % podielom obyvateľstva.

Podľa sčítania obyvateľstva z roku 2021

Obyvateľstvo podľa národnosti

Národnosť	Počet	podiel v %
Slovenská	407	68,17
Rómska	43	7,2
Rusínska	129	21,61
Ukrajinská	6	1,01
Česká	2	0,34
Ruská	0	
Iná	1	0,17
Nezistená	9	1,51
Spolu	597	

slovenská	ukrajinská	rómska	česká	rusínska	ruská	nezistená	ostatná
407	6	43	2	129	0	9	1

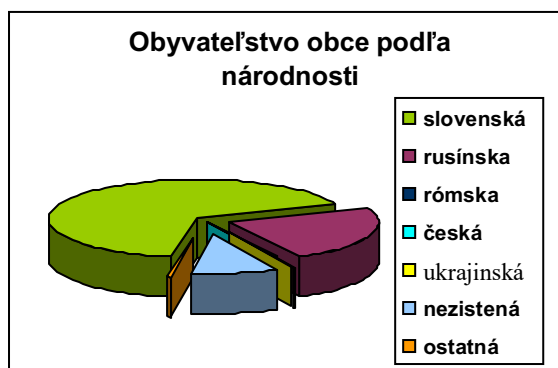
Zdroj: Štatistický úrad

Podľa štatistiky z roku 1880 tu žilo 428 obyvateľov, z toho podľa národnosti:

Maďarská	3
Nemecká	2
Slovenská	13
Rusínska	392
Iný	8
Cudzinci	10

Náboženská príslušnosť- konfesia podľa ščítania z roku 2021:

Pravoslávne vierovyznanie	492	82,41 %
Rímsko-katolícke vierovyznanie	33	5,53 %
Gréckokatolícke vierovyznanie	38	6,37 %
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	0,34 %
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,17 %
Bez vyznania	22	2,69 %
Iné	1	0,17 %
Nezistené	8	1,34 %

V obci je podstatná časť obyvateľstva pravoslávneho vyznania, ktorú tvorí 492 obyvateľov, k rímskokatolíckemu 33 obyvateľov a ku gréckokatolíckemu vyznaniu sa hlási 38 obyvateľov. Podľa štatistiky z roku 1880 sa v obci nachádzalo 409 gréckokatolíkov a 19 židov. Žiadne iné náboženstva tu neboli.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

Vzdelanie má priamy súvis s úspešným uplatnením sa na trhu práce. Tak, ako nižšie vzdelanie nesie v sebe vyššie riziko nezamestnanosti, vyššie vzdelanie prináša neporovnateľne vyššie možnosti uplatnenia sa na trhu práce. V obci prevládajú obyvatelia so základným vzdelaním, úplným stredoškolským odborným vzdelaním s maturitou, nasledujú absolventi učňovského vzdelania bez maturity a pomerne nízke percento je zastúpené vysokoškolsky vzdelanými občanmi. Presnú štatistiku vzdelanosti obyvateľov obec nevedie, nakoľko je to v súčasnosti pre jej potreby nepotrebné. Podľa zdrojov získaných zo štatistického úradu pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 je nasledovné zloženie obyvateľov podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania:

Najvyšší dosiahnutý stupeň vzdelania

Obyvateľstvo podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	Podiel v %
Bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	76	12,73
Základné	153	25,63
Učňovské (bez maturity)	159	26,63
Úplné stredné (s maturitou)	121	20,27
Vyššie odborné vzdelanie	25	4,19
Vysokoškolské	57	9,55
Bez školského vzdelania (15+)	2	0,34
Nezistené	4	0,67
Úhrn	597	

Zdroj: Štatistický úrad SR z roku 2021

2.5.3 Domový a bytový fond

Údaje štatistického úradu zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov 2021 uvádzajú, že počet trvalo obývaných domov je 161. Skoro všetky domy boli vybudované v povojnovom období. Pre budúcnosť bude potrebné uvažovať s aktívnou údržbou a prestavbou starších domov, čo sa prejaví v počte obývaných domov a poklesne počet neobývaných domov. Podmienkou rozvoja bytového fondu je rozvinutá technická infraštruktúra v obci, ktorá umožňuje podmienky pre bývanie porovnateľné s mestským prostredím, aj keď nejde o typickú prímestskú obec. Ďalším možným stimulom je rozvoj rekreácie a turizmu. Vo vývojom trende sa dá predpokladať, že môžu pribúdať aj domy poskytujúce nájomné ubytovanie pre turistov ako aj rozvoj chalupárstva.

Úbytok bytov v obci je pravdepodobne neaktuálny, pretože aj keby došlo k nejakej asanácii, pravdepodobne dôjde k náhrade pôvodnej bytovej jednotky na vyššej technickej úrovni.

Rodinné domy: súpisných 150

Bytové domy: 3

Tabuľka č. 7 Bytová výstavba v lokalite

Rok	Do r. 2016	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rodinné domy	155	0	0	0	0	0	159	159	161
Bytové jednotky	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: obec: Vyšný Mirošov

Obec má typické vidiecke rozdelenie bytového fondu. Nové domy, postavené po roku 1970, sú dobre vybavené po stránke technickej, hygienickej aj estetickej s vysokým štandardom bývania a počtom obývaných miestností. Aj staršie domy sú čiastočne zrekonštruované. Väčšina je využívaná len čiastočne alebo vôbec, a tak vytvára prirodzenú supraštruktúru rozvoja cestovného ruchu vo vidieckom prostredí. Základným problémom je, že obyvateľstvo nie je pripravené prijať hostí – účastníkov cestovného ruchu do svojich obydlí.

Vzhľadom na čisté životné prostredie a ľahkú dostupnosť do okresného mesta Svidník, možno uvažovať o presídľovaní sa mestského obyvateľstva na vidiek. Rovné sa môže stať príťažlivým vidieckym sídlom. Preto je nutné sústrediť pozornosť na prípravu podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu.

2.6 Občianska vybavenosť

2.6.1 Služby

Tabuľka č. 8 Prehľad služieb v obci Vyšný Mirošov

Typ služieb	Služby
Obchodné služby	Predajňa potravín
Služby cestovného ruchu	
Služby komunálne	
Služby relaxačné	Knižnica, futbalové ihrisko, posilovňa, multifunkčné ihrisko, klub mladých
Služby opravárenské	
Služby výrobné	
Služby pre poľnohospodárov a záhradkárov	
Ostatné služby	Dobrovoľný požiarny zbor, internet, Základná škola, Materská škola, Romano Sasipen, Pozemkové spoločenstvo lesa Beskyd, PZ Kamianec

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

Za lekárskou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia obce Vyšný Mirošov do okresného mesta Svidník, ordinačné hodiny lekárov sú postačujúce. Podobne využívajú aj pohotovostnú službu, rýchlu zdravotnícku pomoc a sieť lekární. Najbližšia nemocnica je vo Svidníku.

2.6.2 Mimovládne organizácie, združenia, spolky

Spolkový život obci má dlhodobú tradíciu. Občania, dospelí aj mládež sú členmi zväzov poľovníkov, včelárov, dobrovoľného hasičského zboru a v iných miestnych a v okresných organizáciách.

Dobrovoľný hasičský zbor získal z Ministerstva vnútra SR v auguste 2015 dve hasičské vozidlá prvé výjazdové Iveco Daily a úplne zrekonštruovanú Tatra 148. Tatra má novú nadstavbu, je úplne prerobená. Nič lepšie do lesa ako toto auto neexistuje.

2.6.3 Kultúra a šport

Pravidelne sa v obci konajú tieto podujatia: Deň matiek, Mesiac úcty k starším, Mikuláš – oslava a odovzdávanie balíčkov, festival, plesy, stolný tenis, nohejbal, volejbal. Obec má futbalový klub FK Družstevník Vyšný Mirošov, ktorý je úspešný vo futbalových zápasoch.

Na organizovanie podujatí masového charakteru má obec k dispozícii sálu v kultúrnom dome, ktorá svojim priestorovým vybavením je postačujúca.

V oblasti spoločenského a športového vyžitia občanom chýbajú oddechové zóny. Úplne absentuje rekreačné zázemie.

2.6.4 Školstvo

V roku 1845 prišiel do obce prvý učiteľ Valko, ktorý vyučoval po domoch. V roku 1849 bola vybudovaná drevená škola, pokrytá šindľami. Po vzniku 1. Československej republiky v roku 1918, na Slovensku bol zavedený úradný jazyk slovenský. Na školách sa už nevyučoval maďarský jazyk, ale iba slovenský. Zavedenie slovenského jazyka v škole prijali občania s veľkou radosťou, lebo slovenskej reči rozumeli. V tomto čase škola mala názov Gréckokatolícka ľudová škola, do ktorej chodili žiaci rôzneho veku od 6 do 14 rokov a spolu sa učilo až 70 žiakov. Počas druhej svetovej vojny bola budova školy poškodená. Vyučovať sa v nej začalo až po oprave. V roku 1945 bola škola poštátnená a mala názov Štátna ruská ľudová škola. V roku 1965 bola vybudovaná nová škola. Je to dvojtriedna škola. Túto školu navštevujú žiaci 1. – 4. ročníka, z ktorých väčšia časť je rómskeho pôvodu. Žiaci 5. – 9. ročníka navštevujú základnú školu v Nižnom Mirošove alebo vo Svidníku.

V obci Vyšný Mirošov je zriadená materská škola s celodennou prevádzkou, ktorá je umiestnená vo vlastnej budove. Má vlastnú jedáleň, v ktorej sa stravujú aj žiaci základnej školy.

Zriaďovateľom je obec Vyšný Mirošov. Budovy škôl a pozemok sú majetkom obce, ktorá je povinná zabezpečiť jej materiálno-technické vybavenie. Metodické riadenie školy zabezpečuje Štátna školská správa. Materskú školu navštevuje v priemere 19 detí predškolského veku. a 1 základná škola s 1. stupňom, ktorú navštevuje v priemere 16 žiakov etí. Ich rozpočtovú a mzdovú agendu vedie Spoločná úradovňa združených obcí vo Svidníku.

Vybavenie predškolského zariadenia je zastaralé, chýba dostatok hračiek a výukových názorných pomôcok. Škola má bežné triedy bez špeciálneho zamerania. Na základnej škole majú deti možnosť navštevovať internetový a tanečno-spevácky krúžok. Vyučovanie personálne zabezpečujú 4 pedagogický pracovníci, riaditeľ a učiteľka. MŠ – kuchárka, upratovačka.

Základná škola Vyšný Mirošov je jednotriedka 1.- 4., ktorú navštevujú žiaci obce. V školskom roku 2023/2024 školu navštevuje 16 žiakov.

V obci Vyšný Mirošov je 1 materská škola s celodennou prevádzkou, ktorú navštevuje 19 detí. Zriaďovateľom je obec Vyšný Mirošov. Budovy škôl a pozemok sú majetkom obce, ktorá je povinná zabezpečiť jej materiálno-technické vybavenie. Metodické riadenie školy zabezpečuje Štátna školská správa. Materskú školu návštevuje 19 detí predškolského veku. a 1 základná škola s 1. stupňom, ktorú navštevuje 16 detí. Ich rozpočtovú a mzdovú agendu vedie Spoločná úradovňa združených obcí vo Svidníku.

Kapacita predškolského a školského zariadenia je dostačujúca. Školy navštevujú len deti z obce Vyšný Mirošov. Žiaci druhého stupňa základnej školy dochádzajú do základnej školy v obci Nižný Mirošov. Vybavenie predškolského zariadenia je zastaralé, chýba dostatok hračiek a výukových názorných pomôcok. Škola má bežné triedy bez špeciálneho zamerania. Na základnej škole majú deti možnosť navštevovať internetový a tanečno-spevácky krúžok. Vyučovanie personálne zabezpečujú 4 pedagogický pracovníci, riaditeľ a jeden ostatný pracovník učiteľka. MŠ – kuchárka, upratovačka.

Tabuľka č. 9 Základná škola

Rok	Počet žiakov	Počet tried	Pedagógov	Ostatní pracovníci
2017	22	1	3	1
2018	25	1	4	1
2019	20	1	4	1
2020	17	1	4	1
2021	19	1	4	1
2022	18	1	4	1
2023	16	1	4	1

Tabuľka č. 10 Materská škola

Rok	Počet žiakov	Počet tried	pedagógov	Ostatní pracovníci
2017	24	1	2	3
2018	24	1	2	3
2019	21	1	2	3
2020	15	1	2	3
2021	19	1	2	3
2022	16	1	2	3
2023	19	1	2	3

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

Vzdialenosť a význam okolitých škôl - návštevnosť škôl

Svidník, ktorý je od Vyšného Mirošova vzdialený 14 km, tvorí základňu hlavne pre základné školy a stredné školy. Vo Svidníku sa nachádza jedno predškolské zariadenie a šesť základných škôl. Mládeži umožňujú stredoškolské štúdium na týchto stredných školách:

Gymnázium bl. Matky Terezy

Gymnázium DH

Spojená škola - obchodná akadémia

Spojená škola - hotelová akadémia

Stredná odborná škola technická

Stredná odborná škola arm. gen. L. Svobodu Svidník

Stredná priemyselná škola odevná

SZS mil. Samaritána

Medzi záujmové a voľno-časové organizácie patrí Základná umelecká škola vo Svidníku, ktorá poskytuje umeleckú prípravu pre žiakov z mestá a z obcí sústredených vo Svidníckom okrese.

Celkovo možno predpokladať, že základné školstvo sa v tejto oblasti sústreďí do škôl vo Svidníku s možnosťami určitých špecifických pôsobení na deti a mládež a v budúcnosti možno očakávať aj rast kvality vzdelávania.

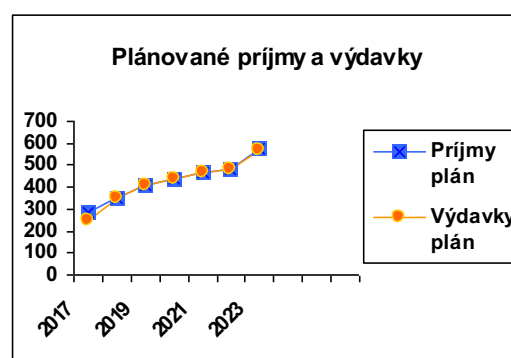
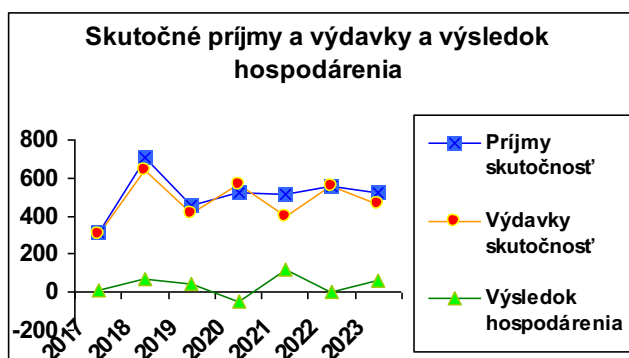
2.7. Ekonomika obce

Tabuľka č. 11 ukazuje príjmy a výdavky obce v predpokladaných a skutočných ukazovateľoch postupne od roku 2017 do roku 2023. Daňové a ostatné príjmy obce je potrebné sledovať už z pohľadu fiškálnej decentralizácie. Na základe právnych úprav nadobudla platnosť 1. januára 2005. Daňové príjmy obce ovplyvňuje aj zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za drobný stavebný odpad v znení neskorších zmien a doplnkov. Účinnosť nadobudol 1. novembra 2004. Fiškálna decentralizácia a prechod kompetencii zo štátnej správy na obce nepriaznivo ovplyvnili rozpočet. Kým nominálne príjmy sa zvýšili, obec musela zabezpečovať prenesený výkon štátnej správy, preto jej reálne príjmy na obyvateľa sa znížili.

Tabuľka č. 11 Prehľad rozpočtov v tis. € v obci Vyšný Mirošov

Rok	PRÍJMY Plán	PRÍJMY skutočnosť	VÝDAVKY Plán	VÝDAVKY skutočnosť	Výsledok hospodárenia
2017	287	312	245	303	9
2018	347	707	347	639	68
2019	409	453	409	410	43
2020	441	522	441	567	-45
2021	466	514	466	394	120
2022	479	557	479	557	0
2023	573	525	572	463	62

Zdroj: obec Vyšný Mirošov

Poľnohospodárstvo

V minulosti poľnohospodárstvo bolo na nízkej úrovni. Súkromno-hospodáriaci roľníci obrábali pôdu prevažne pluhom, ktorý ťahali kone alebo kravy. Pôda bola štrkovitá a výnosy nízke. Až v roku 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo a v roku 1950 sa začala spoločná orba traktorom. V roku 1951 bol postavený kravín, kde bolo sústredených 90 kráv a v roku 1952 bola postavená družstevná ošipáreň. V týchto rokoch sa pracovalo za veľmi ťažkých podmienok. Nebolo dostatok poľnohospodárskych strojov, osivá, hnojivá a kvalifikovaných pracovníkov. V roku 1953 prišli ženy do kravína a brali svoje kravy a tak družstvo zaniklo. Znovu založené JRD bolo až v roku 1958. Potom postupne JRD začalo dosahovať dobré hospodárske výsledky. Avšak v roku 1989 došlo k prevratu v republike a poľnohospodárstvo prešlo v posledných rokoch náročným a zložitým procesom transformácie a privatizácie, ktorého cieľom bolo predovšetkým vyrovnanie majetkovoprávných vzťahov a postupný prechod na trhovú ekonomiku. V obci Vyšný Mirošov obhospodarovalo poľnohospodársku pôdu Poľnohospodárske družstvo podielnikov od roku 1994 do roku 2012. Od roku 1993 obhospodaruje poľnohospodársku pôdu Poľnohospodársko-obchodné družstvo Vyšný Mirošov, Podielnícke družstvo Ondava, Agro Beskyd Bardejov s.r.o.

Poľnohospodárstvo pozostáva z kultúr ako orná pôda, lúky, pasienky, sady a záhrady. Z hľadiska ekologickej stability majú najväčšiu hodnotu lúky a pasienky, ktoré sa nachádzajú na pôdach s nižšou úrodnosťou, kde je pôdny horizont plytký prípadne zamokrený. Súvislejšie plochy pasienkov sa nachádzajú na vyššie položených strmších miestach čím sú dopravne ťažšie dostupné. Vzhľadom na ich extenzívne obhospodarovanie sú porastené medzofilnými drevinami s bohatým druhovým zastúpením.

Lesníctvo

Lesy vytvárajú súvislé porasty v 3. lesnom vegetačnom stupni dubovo – bukovom s prevažným zastúpením buka a primiešaním čerešne vtácej, javora mliečneho, hraba obyčajného, lipy malolistej a s bohatým krovitým porastom v spodnej etáži. Hoci porasty sú iba z časti pôvodného rázu, sú významnou zložkou, ktorá vytvára ekologickú stabilitu územia. V kombinácii s pasienkami vytvárajú krajinársky hodnotné mozaikovitité štruktúry. Vzhľadom na optimálne prírodné podmienky sú uvedené lesné porasty pomerne produkčné. O tom, že sa v území vyskytujú pôvodné lesné porasty svedčí aj ich vytypovanie za lesné biotopy európskeho významu.

Územie hospodárskych lesných porastov je využívané predovšetkým pre produkciu drevnej hmoty, lesné porasty tu plnia funkciu vodoochrannú a protieróznu. Plochu je možné využiť pre poľnohospodárstvo, turistiku a limitovane pre športové aktivity.

Počet alebo veľkosť podielov členov spoločenstva je 512,40 ha, 138 členov. Nachádzajú sa v správe Lesnej správy Svidník a Lesnej správe Lesov SR, š.p. Banská Bystrica, Pozemkové spoločenstvo lesa Beskyd Vyšný Mirošov (od 12.03.1996).

V lesoch je typická karpatská flóra s listnatými stromami, kde prevažuje buk, hrab, dub, sosna, breza, smrek. Z oblasti fauny prevláda vysoká zver (jelenia a srnčia) a diviacia. Názvy lesov: Hrun, Beskyd, Jacková hora, Kravciv potik.

Priemysel a stavebníctvo

Priemyselná základňa nemá v obci tradíciu ani hlboké korene. V obci nie sú a ani neboli v minulosti priemyselné podniky. Obyvatelia, vzdelaní v technických profesiách dochádzali za prácou v priemysle do okolitých väčších miest. Tradíciu má oblasť stavebnej výroby a drobných stavebných remesiel a drevárskej výroby. Stavebnou činnosťou v obci sa zaoberajú len fyzické osoby.

Komerčné služby

V obci Vyšný Mirošov nie sú komerčné služby.

2.8 Trh práce

Prechodom slovenskej ekonomiky na trhovú formu sa prejavili v značnej miere aj negatívne zmeny. Najvýraznejšie obyvateľstvo obce zasiahla nezamestnanosť. Najmä dlhodobá nezamestnanosť je sociálnym, kultúrnym, ekonomickým a psychologickým problémom.

Územie obce patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Svidníku. Zaoberá sa aj aktívnou politikou trhu práce. Okrem toho vyhodnocuje trh práce v obciach a mestách celého okresu, eviduje nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a organizuje rekvalifikačné kurzy.

Prehľad o nezamestnaných v obci Vyšný Mirošov

Percento podielu nezamestnaných sa v priebehu roka mení. Najviac ľudí bez práce je v zimnom období, keďže ľudia pracujú v stavebníctve, poľnohospodárstve a v iných letných sezónnych činnostiach. Obyvatelia odchádzajú do práce najmä do Svidníka, Českej republiky, Írska, Švajčiarska, Nemecka, Rakúska a ďalších krajín EÚ.

Najúčinnejšími spôsobmi znižovania nezamestnanosti je rozvoj podnikania. Pracovné miesta môžu pomôcť vytvárať aktivačná činnosť, absolventská prax, vytváranie pracovných miest na chránených pracoviskách a v chránených dielňach. Veľmi účinné sú aj rekvalifikačné kurzy, ktoré popri úradoch práce začínajú organizovať aj iné vzdelávacie inštitúcie z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu SR.

Presnú evidenciu o počte nezamestnaných obec nevedie.

2.9 Dopravná a technická infraštruktúra

2.9.1 Dopravná poloha

Cez obec Vyšný Mirošov vedú cesty I. triedy, ktoré sú obnovené a technický vyhovujúce. Táto cesta spája obec s okresným mestom Svidník, aj s okresným mestom Bardejov. Premávka motorových vozidiel má vplyv na kvalitu a čistotu ovzdušia v obci a jej okolí. Komunikácie sú čiastočne preťažované dopravou.

Vlastnícke právo ma Prešovský samosprávny kraj. Správcom cesty je Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, oblasť Svidník.

Miestne komunikácie pokrývajú obec v sieti s dĺžkou 3,96 km. Ich stav hodnotí miestna samospráva ako dostačujúci. Samospráva zabezpečuje správu a údržbu miestnych komunikácií.

V obci sa nachádzajú tri nové a dve staršie autobusové zástavky, z ktorých do Svidníka v pracovných dňoch odchádza 15 autobusových spojov denne. Vzhľadom na rozvoj automobilovej dopravy sa predpokladá, že intenzita autobusovej dopravy v budúcnosti ostane na terajšej úrovni.

Obec je vzdialená od Svidníka 14 km, od Bardejova 23 km.

Tabuľka č. 13 Prehľad o stave dopravnej infraštruktúry?

Dĺžka komunikácií	3,96 km
Z toho miestne asfaltové, prašné	-
Stav komunikácií	dobry
Dĺžka vybudovaných chodníkov	0,32 km
Počet mostov	4

2.9.2 Dopravná obslužnosť

Autobusovú dostupnosť celoplošne zabezpečuje v obci autobusová doprava – Slovenská autobusová doprava Vranov nad Topľou s prevádzkou vo Svidníku a Slovenská autobusová doprava Bardejov. Frekvencia autobusových spojov v priebehu pracovného týždňa je dobrá. Každý pracovný deň premáva 15 autobusových spojov smerom Vyšný Mirošov – Svidník a 15 autobusových spojov smerom Svidník – Vyšný Mirošov. V dňoch pracovného pokoja premávajú v sobotu 4 autobusové spoje obojsmerne a 6 autobusových spojov v nedeľu taktiež obojsmerne.

V regióne nepremáva osobná ani nákladná železničná doprava. Najbližšie železničné stanice sú v Bardejove a v Prešove.

2.9.3 Technická infraštruktúra

Celá obec Vyšný Mirošov je plynofikovaná od roku 1998, napojená na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Kanalizácia je čiastočne vybudovaná, ale nie je dokončená. Vyprodukované odpadové vody na území obce Vyšný Mirošov sú odvádzané do žump, ktoré svojim zlým technickým stavom spôsobujú vytekanie do podzemných vôd a tak aj znečisťovanie potokov.

V obci Vyšný Mirošov nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., rozvodného závodu Košice prevádzka Bardejov. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti T-COM, a.s., resp. AMTEL, s.r.o. vyhovujúce pokrytie signálom GSM operátorov T-Mobile, a.s., O2 aj Orange, a.s.

Pracovníci Obecného úradu a žiaci základnej školy majú prístup na internet. Územie obce je pokryté televíznym signálom, obec nie je napojená na káblovú televíziu.

Verejné osvetlenie je v obci zrekonštruované, klasické žiarovky sú vymenené za LED žiarivky, verejné osvetlenie si nevyžaduje ďalšiu obnovu. Obec nemá vybudované chodníky popri štátnej ceste, vo vnútri obce len 100 m pri kultúrno-správnej budove.

V obci nie sú iné zdroje energie – vodné ani veterné, či ďalšie alternatívy.

Káblová televízia v obci nie je zavedená. Internetové pripojenie objektov obce a obyvateľov v domácnostiach je formou DSL telekomunikačným pripojením.

Obecný rozhlas s centrálou na Obecnom úrade je prevedený vzdušne na konzolách. Reprodukory sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie na koncoch je chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti v súčasnosti plne vyhovuje. Miestny rozhlas využíva samospráva najmä na informovanie občanov. Územie je pokryté TV signálom domácich programov STV aj signálom komerčných TV staníc. Príjem je domovými anténami jednotlivých koncesionárov. Sporadický sa vyskytujú i antény satelitného príjmu.

2.10 Životné prostredie

2.10.1 Ochrana kvality ovzdušia

Kvalita ovzdušia je na sledovanom území na relatívne dobrej úrovni, čo je dané jednak plynofikáciou obce, absenciou priemyselného znečisťovateľa. Spaľovaním plynu dochádza síce k produkcii znečisťujúcich látok, ale tie však nespôsobujú znečistenie ovzdušia nad limity povolené zákonom. V dôsledku zvyšovania cien zemného plynu občania ešte stále využívajú spaľovanie menej hodnotných druhov palív, vplyvom ktorého dochádza k zhoršeniu kvality ovzdušia prevažne v zimnom období. Medzi znečisťovateľov ovzdušia patria aj niektorí občania, ktorí spaľujú biologický odpad.

U obyvateľov obce je výraznejší záujem a dopyt o využívanie ľahšie dostupných domácich, ekologicky čistých a pritom aj lacnejších palív a energií, ako sú obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Najvhodnejšou zložkou obnoviteľných zdrojov v obci sa javí biomasa, predovšetkým palivové drevo a drevný odpad. Záujem je aj o alternatívne zdroje energie (slnečná energia, veterná energia, tepelné čerpadlá, bioplyn ...), hoci v budúcnosti budú mať iba charakter doplňujúceho spektra klasických palív a energie.

Aj keď obec Vyšný Mirošov je prechodovou obcou, premávka motorových vozidiel tu nie je hustá tzn. doprava neovplyvňuje nepriaznivo kvalitu a čistotu ovzdušia v obci a jej okolí.

Vodné plochy

Územie obce Vyšný Mirošov patrí do povodia Bodrogu. Najvýznamnejším vodným tokom v obci je Mirošovec a miestne potoky sú prítokmi Mirošovca. Potok v obci nie je regulovaný iba upravený, čím už nedochádza k povodniam.

2.10.2 Ochrana vôd

Obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou verejným vodovodom a z individuálnych skupinových vodovodov a studní. Kvalitu pitnej vody si zabezpečujú individuálne správcovia skupinových vodovodov, kvalita pitnej vody vyhovuje hygienickým normám o zdravotnej nezávadnosti.

V obci je čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť s vlastnou čističkou, nedochádza k znečisťovaniu vôd a ani k znečisťovaniu životného prostredia.

Na území obce Vyšný Mirošov nie je väčší priemyselný znečisťovateľ povrchových ani podzemných vôd.

2.10.3 Odpadové hospodárstvo

Obec nemá významného producenta komunálneho odpadu. Program odpadového hospodárstva vytvorila spoločnosť FÚRA s.r.o. Rozhanovce a obec sa doňho zapojila. Program by mal znížiť náklady spojené s vývozom a uložením tuhého komunálneho odpadu. Zapojením sa obce do separovaného zberu sa využijú druhotné suroviny a znížia náklady na získavanie nových surovín na výrobu nových tovarov. Tým sa bude menej znečisťovať životné prostredie.

Triedi sa sklo, plasty a papier. Odvoz tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje spoločnosť FÚRA s.r.o. Rozhanovce. V katastri obce sa nenachádza žiadna skládka TKO, ktorá by vyhovovala platnému zákonu o odpadoch, ale uvažuje sa so zriadením takejto skládky. Nie je vytvorené ani žiadne obecné kompostové miesto, ktoré je však v pláne zriaďovania.

2.11. Cestovný ruch

Zatiaľ nie je rozvinutý systém rekreácie, hoci v ostatnom období začínajú prvé pokusy s vidieckou rekreáciou. Nemožno však hovoriť o dlhodobej rekreácii. V obci doposiaľ nie je vytvorený dobrý vzťah k vytváraniu podmienok pre rozvoj cestovného ruchu. Ojedinelé sa využívajú staršie domy pre chalupárske účely, aj keď nie sú vyňaté z bytového fondu. Pre ubytovanie nie sú v obci vytvorené podmienky a ubytovanie na súkromí sa zatiaľ nerozvinulo. Podobne je to aj s poskytovaním stravovacích služieb. Evidentne nie sú vytvorené podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, ktoré nemôžu byť založené iba na obecných aktivitách, ale musia byť naviazané na regionálne agentúry, ktoré umožnia vyplniť rekreačné aktivity na viac dní v regióne. Obec v prírodnej scenérii má veľký potenciál pre poskytovanie hlavne agroturistiky. V rámci letnej rekreácie je možnosť kúpania sa v okresnom meste vzdialenom 14 km od obce, kde sa nachádza kúpalisko aj s morskými vlnami ako jediné na Slovenku a v rekreačnom stredisku Nižná Polianka, ktoré je od obce vzdialená 4 km. Tento zámer si však vyžaduje väčšie investičné náklady. Nutný je aktívny prístup obce a občanov ku skvalitňovaniu služieb cestovného ruchu, čistoty obce a technickej vybavenosti územia. Aktivizovať je potrebné tiež podnikateľské prostredie v oblasti cestovného ruchu. Dôležitá je informovanosť a dostupnosť k dotačným zdrojom pre rozvoj.

2.12. SWOT analýzy

1. Oblasť: Technická infraštruktúra

Vízia: „Technická infraštruktúra v obci splňa požiadavky obyvateľov. Obec Vyšný Mirošov

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vhodné podmienky pre využívanie alternatívnych zdrojov energií ▪ vybudovaný vodovod ▪ vybudovaná kanalizácia čiastočne ▪ vybudovaná plynofikácia ▪ vybudovaná regulácia potoka ▪ dobrá kapacita sály v kultúrno-správnej budove obecného úradu ▪ vybudované energetické siete ▪ kompletne usporiadané pozemky ▪ spoločná úradovňa v Nižnom Orlíku ▪ dobre udržiavané cesty ▪ čiastočne zrekonštruovaná kultúrno-správna budova obecného úradu ▪ prístup k internetu cez DSL ▪ miestny rozhlas v dobrom stave ▪ dostatočná telekomunikačná sieť mobilných operátorov ▪ vybudované chodníky ▪ vybudované verejné osvetlenie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok autobusových spojov, počas voľných pracovných dní a sviatkov pokoja žiadne autobusové spojenie ▪ chýbajú technológie na využívanie prírodných zdrojov ▪ neaktualizovaná technická dokumentácia k technickej infraštruktúre ▪ nevybudovaná sieť cyklistických chodníkov ▪ neexistujúca železničná doprava ▪ nedostatok finančných zdrojov ▪ nevyhovujúci stav autobusových zastávok a čakárni ▪ chýbajúci kamerový systém ▪ chýbajúce oplotenie cintorína, ZŠ, MŠ a obecného úradu ▪ nevybudované zábrany pri chodníkoch pri ceste 1. triedy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využívanie ľudských zdrojov obce pri budovaní infraštruktúry • čerpanie a využívanie fondov EU • podporovanie cestovného ruchu a kompletizácie infraštruktúry štátom • vzbudenie záujmu VÚC o riešenie otázok technickej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • slabý záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry • povodne a živelné pohromy

2. Oblasť: Životné prostredie

Vízia: „V roku 2030 je v obci Vyšný Mirošov nádherné, čisté a zdravé životné prostredie, s prekrásnymi domami, parkmi, predzáhradkami a okolím. “

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vybudovaná vodovodná sieť ▪ zavedená separácia odpadu ▪ lesy bohaté na lovnú zver, huby a lesné plody ▪ dostatok obecnej zelene ▪ čistá voda ▪ vybudované futbalové ihrisko ▪ vybudovaná kanalizácia čiastočná ▪ vybudované multifunkčné ihrisko 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nízke ekologické povedomie občanov ▪ absentujú parky a oddychové zóny ▪ nevybudované kompostové miesto ▪ nevyužívanie možnosti zberu lesných plodov a húb ▪ nevybudovaná skládka ▪ zastaraná vodovodná sieť ▪ nezregulovaný potok
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • aplikácia možností spracovania a využívania odpadu obce a ZMT • plošná osvetová činnosť v rámci SR • prísne ukladanie sankcií znečisťovateľom životného prostredia úradmi • kompletizácia technickej infraštruktúry v rámci VÚC 	<ul style="list-style-type: none"> • extrémne výkyvy počasia • kalamity, prírodné katastrofy • mäkká legislatíva ochrany životného prostredia

3. Oblasť: Ekonomická aktivita, podnikanie, využívanie prírodných zdrojov

Vízia: “Ekonomické aktivity obce Vyšný Mirošov sú zamerané na využívanie prírodných zdrojov a rozvoj služieb.”

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozemkové spoločenstvo ▪ existujúci drobní remeselníci s tradičnou výrobou (prútikárstvo) ▪ dostatok kvalifikovanej pracovnej sily ▪ blízkosť miest Svidník, Bardejov ▪ dostupnosť finančných služieb ▪ vhodné podmienky na výstavbu veterných elektrární ▪ dobré podmienky pre chov poľovnej zveri ▪ dostatok vodných zdrojov ▪ obchod s drogériou a potravinami ▪ pohostinstvo 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ absentuje pohostinské zariadenie ▪ neusporiadané MPV k pozemkom pre budovanie obchodnej infraštruktúry ▪ nedostatočná sieť drobných služieb ▪ absencia chovu poľovnej zveri ▪ zlý stav budovy školy a MŠ ▪ neexistujúce ubytovacie zariadenie
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozitívne legislatívne zmeny v oblasti životného prostredia • kooperácia organizácií v rámci regiónu a euroregiónu • dostatok zdrojov EÚ na zlepšovanie stavu životného prostredia 	<p>Ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • globálne negatívne klimatické zmeny • prírodné katastrofy a kalamity • deštruktívny vplyv podnikateľských lobistických skupín na životné prostredie

4. Oblasť: Cestovný ruch

Vízia: „V obci je rozvinutý cestovný ruch vo vidieckom prostredí. Tvorí alternatívu pre zamestnávanie sa občanov. Obec je častým miestom pobytu hostí zo Slovenska a zahraničia.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ predpoklady rozvoja pešej turistiky ▪ predpoklady rozvoja cykloturistiky ▪ predpoklady rozvoja zimnej lyžiarskej turistiky ▪ kultúrne pamiatky – skupinový vojenský hrob vojakov z 1. svetovej vojny, pamätník sovietskym letcom z 2.sv. vojny ▪ blízka dostupnosť kúpaliska, klziska ▪ výhodná geografická poloha ▪ blízkosť miest Stropkov, Svidník, Prešov, Bardejov ▪ blízkosť atrakcií, pamiatok, prírodného skanzému, drevených kostolíkov, rekreačných oblastí ▪ potenciál pre budovanie cyklotrás ▪ tradícia festivalu v obci a v blízkom okresnom meste ▪ možnosť štúdia oborov cestového ruchu vo Svidníku ▪ vybudované a označené turistické chodníky a cyklochodníky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ absencia informačných služieb a propagačných materiálov ▪ nevyužitý priestor na prestavbu ubytovacích zariadení ▪ absencia spolupráce so susediacimi regiónmi ▪ nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb cestového ruchu ▪ absencia turistických informačných tabúl
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podpora malých a stredných podnikateľov v CR zo strany štátu • spolupráca s informačnými centrami • regionálne a nadregionálne sieťovanie samospráv • masívna podpora CR zo strany štátu • sieťovanie s centrami CR v regióne 	<ul style="list-style-type: none"> • legislatíva obmedzujúca rozvoj turizmu • klimatické riziká • zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestového ruchu

5. Oblasť: Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Vízia: „V obci funguje všestranná sieť sociálnych služieb. Zdravotnícke služby v dostatočnej miere a vzdialenosti sú poskytované v okresnom meste.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ poliklinika vo Svidníku ▪ ambulancie pediatrov, praktických lekárov a odborných lekárov ▪ lekárne vo Svidníku ▪ existujúce vhodné priestory pre rozvoj sociálnych služieb, ▪ existujúci dom smútku ▪ rozvoz stravy pre nevládných a starších občanov ▪ terénne sociálne služby pre dôchodcov a zdravotne postihnutých 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chýbajúce vývarovne pre poskytovanie stravy ▪ chýbajú poradenské centrá pre nezamestnaných
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • kooperácia v rámci regiónu a euroregiónu • získavanie prostriedkov EÚ 	<ul style="list-style-type: none"> • prevládanie konzumného spôsobu života • nepriaznivý demografický vývoj • zhoršovanie stavu životného prostredia

6. Oblasť: Vzdelanie, kultúra a šport

Vízia k vzdelávaniu (+Ľudské zdroje): „V obci, resp. v prijateľnej vzdialenosti od obce je zabezpečená možnosť všestranného vzdelávania obyvateľov v súlade s potrebami trhu práce a obyvateľov.“

Vízia ku kultúre a športu: „V obci sú vytvorené podmienky pre voľno časové aktivity obyvateľov.“

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ existencia základnej a materskej školy v obci ▪ existencia stredných škôl a gymnázií vo Svidníku ▪ výučba jazykových kurzov vo Svidníku ▪ existencia Základnej umeleckej školy vo Svidníku ▪ existujúci kultúrny dom ▪ existencia periodických aktivít: Deň detí, Deň matiek, festival, posedenia s dôchodcami, Mikuláš, Silvestrovské posedenie, ples ▪ usporadúvajú sa športové turnaje obecné aj medzi obecné ▪ Poľovnícke združenie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ absencia atraktívnych študijných odborov potrebných na trhu práce ▪ nízka ponuka rekvalifikačných kurzov ▪ nedostatok kurzov PC (pre starších občanov a ostatných dôchodcov) ▪ nefungujú vzdelávacie aktivity 3. veku ▪ nedostatok verejných priestranstiev ▪ nedostatočná kapacita športovísk v športovom areáli
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni • príprava a realizácia projektov EÚ • podpora kultúry, vzdelávania a športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi • spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami 	<ul style="list-style-type: none"> • klesajúci počet žiakov na školách • deštruktívny vplyv západnej kultúry • odliv mladých ľudí z obce a regiónu • negatívny demografický vývoj

II. STRATEGICKÁ ČASŤ

1. VÍZIE do roku 2035

Oblasť: Technická infraštruktúra

Vízia k technickej infraštruktúre

„Technická infraštruktúra v obci splňa požiadavky obyvateľov. Obec Vyšný Mirošov má zrekonštruovanú a dobudovanú komplexnú technickú infraštruktúru.“

Oblasť: Životné prostredie

Vízia k životnému prostrediu (+prírodné zdroje)

„V roku 2035 je v obci Vyšný Mirošov nádherné, čisté a zdravé životné prostredie, s prekrásnymi domami, parkmi, predzáhradkami a okolím.“

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Vízia k Ekonomickej aktivite (+prírodné zdroje +ľudské zdroje)

„Ekonomické aktivity v obci sú zamerané na využívanie prírodných zdrojov a rozvoj služieb“.

Oblasť: Cestovný ruch

Vízia k cestovnému ruchu

„V obci je rozvinutý cestovný ruch vo vidieckom prostredí. Tvorí alternatívu pre zamestnávanie sa občanov. Obec je častým miestom pobytu hostí zo Slovenska a zahraničia.“

Oblasť sociálna

Vízia k sociálnej oblasti a zdravotníctvu

„V obci funguje všestranná sieť sociálnych služieb. Zdravotnícke služby v dostatočnej miere a vzdialenosti sú poskytované v okresnom meste vo Svidníku.“

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Vízia k vzdelávaniu (+ľudské zdroje)

„V obci, resp. v prijateľnej vzdialenosti od obce je zabezpečená možnosť všestranného vzdelávania obyvateľov v súlade s potrebami trhu práce a obyvateľov.“

Vízia ku kultúre a športu

„V obci sú vytvorené podmienky pre voľno časové aktivity obyvateľov.“

2. IDENTIFIKOVANÉ PROBLÉMY

Oblasť: Technická infraštruktúra

Problém 1 : Nedostatočná a zastaraná technická infraštruktúra v obci

Cieľ 1.1: Zrekonštruovať budovu domu smútku, opraviť strechu, zabezpečiť chladiarensky box

Cieľ 1.2 Zrekonštruovať vnútorné priestory, vrátane zastaralých inžinierskych sietí v MŠ - vybavenie kuchyne novým zariadením

Cieľ 1.3: Zrekonštruovať a vystávať žľaby pri miestnych komunikáciách

Cieľ 1.4: Riešiť obmedzené dopravné spoje počas víkendov

Cieľ 1.5: Zrekonštruovať vnútorné priestory základnej školy a obnoviť vybavenie školského zariadenia a opraviť strechu

Cieľ 1.6: Vybudovať bytovky pre rómske komunity a nájomné byty

Cieľ 1.7: Zrekonštruovať miestne cestné komunikácie

Cieľ 1.8: Rekonštrukcia obecného úradu – oprava strechy, zateplenie, výmena okien, obnova tepelných zdrojov, rekonštrukcia elektrických rozvodov, interiérové a exteriérové úpravy, výmena podlahy

Cieľ 1.9: Zrekonštruovať vodovodnú sieť

Problém 2: Chýbajúce časti technickej infraštruktúry v obci

Cieľ 2.1: Vybudovať cyklochodníky a pešie chodníky v obci s prepojením na susedné obce a mesto Svidník

Cieľ 2.2: Skvalitniť protipožiarnu ochranu – zrekonštruovať požiarnu zbrojnicu

Cieľ 2.3: Vybudovať bezpečnostné zábrany pri chodníkoch popri ceste 1. triedy

Cieľ 2.4: Chýbajúce oplatenie cintorína

Cieľ 2.5: Chýbajúce oplatenie areálu ZŠ, MŠ a čiastočné oplatenie Obecného úradu

Cieľ 2.6: Vybudovanie bezbariérového prístupu na Obecný úrad a do kultúrnej sály

Cieľ 2.7: Vybudovanie prístupovej cesty k rodinnému domu – prejazdná cesta pre záchranné zložky

Cieľ 2.8: Zriadenie kamerového systému

Oblasť: Životné prostredie

Problém 1: Nedostatky v separovanom zbere

Cieľ 1.1: Skvalitniť a zefektívniť využívanie separovania v obci

Problém 2: Nízke ekologické povedomie občanov

Cieľ 2.1: Zvýšiť ekologické povedomie občanov

Cieľ 2.2: Estetizovať verejné priestranstvá v centre obce

Cieľ 2.3: Preferovať ekologicky čisté a obnoviteľné zdroje vykurovania

Problém 3: Nevybudovaná skládka

Cieľ 3.1: Skvalitniť a zefektívniť využívanie separovania v obci

Cieľ 3.2: Vybudovať zberný dvor

Problém 4: Nedobudovaná kanalizácia

Cieľ 4.1: Dobudovať chýbajúce časti kanalizácie

Problém 5: Regulácia potoka

Cieľ 5.1: Vybudovať reguláciu potoka

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Problém 1: Nízky štandard služieb poskytovaných obyvateľom obce

Cieľ 1.1: Zvýšiť štandard služieb pre obyvateľstvo

Problém 2: Nedostatok príležitostí pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Cieľ 2.1: Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania v obci

Oblasť: Cestovný ruch

Problém 1 : Nedostatok zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov obce, slabé zviditeľňovanie obce

Cieľ 1.1: Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť turistického informačného centra v mikroregióne Beskyd Vyšný Mirošov

Cieľ 1.2: Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností

Problém 2: Nedostatočná ponuka služieb a ďalších atraktivít pre účastníkov cestovného ruchu

Cieľ 2.1: Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu prostredníctvom možného turistického centra v mikroregióne

Cieľ 2.2: Iniciovať a finančne podporiť vybudovanie zariadení pre turizmus a zimné športy v obci

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Problém 1: Chýbajú aktuálne vzdelávacie aktivity pre občanov

Cieľ 1.1: Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity

Problém 2: Chýbajú: kompletný športový areál, oddychové zóny a verejné priestranstvá

Cieľ 2.1: Doplniť existujúci športový areál o ďalšie športoviská, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov

Cieľ 2.2: Zrekonštruovať posilňovňu

Problém 3: Nedostatok príležitostí pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Cieľ 3: Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania v obci

III. PROGRAMOVÁ A REALIZAČNÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike minimálne na úrovni opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k naplneniu strategického cieľa rozvoja obce.

Zahŕňa najmä

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám;
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt

1. Opatrenia a aktivity

Oblasť: Technická infraštruktúra

Problém 1 : Nedostatočná a zastaraná technická infraštruktúra v obci Vyšný Mirošov

Opatrenie 1: Rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Cieľ 1.1: Zrekonštruovať budovu domu smútku, opraviť strechu, zabezpečiť chladiarensky box

- 1.1.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav budovy domu smútku
- 1.1.2 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu rekonštrukcie kultúrneho domu a predložiť ho v rámci aktuálnych grantových schém
- 1.1.3 Vypracovať technickú dokumentáciu rekonštrukcie budovy domu smútku
- 1.1.4 Vypracovávať, predkladať projekty na rekonštrukciu budovy domu smútku a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém

Cieľ 1.2: Zrekonštruovať vnútorné priestory, vrátane zastaralých inžinierskych sietí v MŠ - vybavenie kuchyne novým zariadením

- 1.2.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav budovy materskej školy
- 1.2.2 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu na opravu a zateplenie materskej školy a predložiť ho v rámci aktuálnych grantových schém
- 1.2.3 Vypracovať technickú dokumentáciu na rekonštrukciu vnútorných priestorov materskej školy vrátane zastaralých inžinierskych sietí a na vybavenie kuchyne novým zariadením

- 1.2.4 Vypracovávať, predkladať projekty na rekonštrukciu vnútorných priestorov materskej školy vrátane zastaralých inžinierskych sietí a na vybavenie kuchyne novým zariadením a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém

Cieľ 1.3: Zrekonštruovať a vystávať žľaby pri miestnych komunikáciách

- 1.3.1 Vypracovať technickú dokumentáciu na rekonštrukciu a výstavbu žľabov pri miestnych komunikáciách
- 1.3.2 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu rekonštrukcie a výstavbu žľabov pri miestnych komunikáciách
- 1.3.3 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu a výstavbu žľabov pri miestnych komunikáciách
- 1.3.4 Kompletne zrekonštruované žľaby pri miestnych komunikáciách

Cieľ 1.4: Riešiť obmedzené dopravné spoje počas víkendov

- 1.4.1 Prehodnotiť v obci potrebu a možnosti zavedených autobusových spojov
- 1.4.2 Vytipovať najvhodnejšie spoje
- 1.4.3 Preskúmať možnosti financovania dodatočných autobusových spojov počas víkendov

Cieľ 1.5: Zrekonštruovať vnútorne priestory základnej školy a obnoviť vybavenie školského zariadenia a opraviť strechu

- 1.5.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav budovy základnej školy
- 1.5.2 Vypracovať technickú dokumentáciu na rekonštrukciu vnútorných priestorov základnej škola a na obnovenie vybavenia školského zariadenia
- 1.5.3 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu na rekonštrukciu vnútorných priestorov základnej škola a na obnovenie vybavenia školského zariadenia
- 1.5.4 Vypracovávať, predkladať projekty na rekonštrukciu základnej školy a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém

Cieľ 1.6: Vybudovať bytovky pre rómske komunity

- 1.6.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať bývanie rómskej komunity
- 1.6.2 Vypracovať technickú dokumentáciu a určenie lokality na vybudovanie bytoviek s nižším štandardom
- 1.6.3 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu na vybudovanie bytoviek s nižším štandardom
- 1.6.4 Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie bytoviek s nižším štandardom pre rómske komunity a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém

Cieľ 1.7: Zrekonštruovať miestne cestné komunikácie a vybudovať chýbajúce časti chodníkov nevyhnutné pre bezpečnosť občanov

- 1.7.1 Vypracovať štúdiu rekonštrukcie miestnych komunikácií

- 1.7.2 Vypracovať projektovú dokumentáciu rekonštrukcie miestnych komunikácií v obci, vrátane chodníka pre peších
- 1.7.3 Zabezpečiť finančné prostriedky na rekonštrukciu miestnych komunikácií
- 1.7.4 Kompletne zrekonštruovať miestne komunikácie, vrátane chodníka pre peších tam, kde je ohrozovaná ich bezpečnosť

Cieľ 1.8: Rekonštrukcia obecného úradu – oprava strechy, zateplenie, výmena okien, obnova tepelných zdrojov, rekonštrukcia elektrických rozvodov, interiérové a exteriérové úpravy, výmena podlahy

- 1.8.1. Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav budovy obecného úradu
- 1.8.2. Vypracovať technickú dokumentáciu na rekonštrukciu budovy obecného úradu – oprava strechy, zateplenie, výmena okien, obnova tepelných zdrojov, rekonštrukcia elektrických rozvodov, interiérové a exteriérové úpravy, výmena podlahy
- 1.8.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 1.8.4. Vypracovávať, predkladať projekty na rekonštrukciu budovy obecného úradu

Cieľ 1.9: Zrekonštruovať vodovodnú sieť

- 1.9.1 Vypracovať štúdiu rekonštrukcie vodovodnej siete
- 1.9.2 Vypracovať projektovú dokumentáciu rekonštrukcie vodovodnej siete
- 1.9.3. Zabezpečiť finančné prostriedky na rekonštrukciu vodovodnej siete
- 1.9.4 Kompletne zrekonštruovať vodovodnú sieť

Problém 2: Chýbajúce časti technickej infraštruktúry v obci

Opatrenie 2: Výstavba a doplnenie chýbajúcich častí infraštruktúry

Cieľ 2.1: Vybudovať cyklochodníky v obci s prepojením na susedné obce a mesto Svidník

- 2.1.1 Vypracovať štúdiu riešenia cyklistických chodníkov v obci a jej okolí
- 2.1.2. Vypracovať štúdiu riešenia chodníkov pre peších v obci
- 2.1.3. V nadväznosti na MPV(majetkovo-právne vysporiadanie) a PTR (prípravná technická realizácia) vypracovať a predložiť projekty pre vybudovanie chodníkov pre peších a pre cyklistov v obci a v okolí
- 2.1.4 Vybudovať cyklistické chodníky

Cieľ 2.2: Skvalitniť protipožiarnu ochranu – zrekonštruovať požiarnu zbrojnicu

- 2.2.1. Vypracovať štúdiu riešenia rekonštrukcie požiarnej zbrojnice
- 2.2.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.2.3. Zabezpečiť finančné prostriedky na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice

Cieľ 2.3: Vybudovať bezpečnostné zábrany pri chodníkoch popri ceste 1. triedy

- 2.3.1 Vypracovať štúdiu riešenia bezpečnostných zábran pri chodníkoch popri ceste 1. triedy
- 2.3.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.3.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu

- 2.3.4. Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie bezpečnostných zábran pri chodníkoch popri ceste 1. triedy
- 2.3.5. Vybudovať bezpečnostné zábrany pri chodníkoch popri ceste 1. triedy

Cieľ 2.4: Chýbajúce oplatenie cintorína

- 2.4.1. Vypracovať štúdiu riešenia oplatenia cintorína
- 2.4.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.4.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 2.4.4. Vypracovávať, predkladať projekty na oplatenie cintorína
- 2.4.5. Vybudovať oplatenie cintorína

Cieľ 2.5: Chýbajúce oplatenie areálu ZŠ, MŠ a čiastočné oplatenie Obecného úradu

- 2.5.1. Vypracovať štúdiu riešenia oplatenia areálu ZŠ, MŠ a čiastočné oplatenie Obecného úradu
- 2.5.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.5.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 2.5.4. Vypracovávať, predkladať projekty na oplatenie areálu ZŠ, MŠ a čiastočné oplatenie Obecného úradu
- 2.5.5. Vybudovať oplatenie areálu ZŠ, MŠ a čiastočné oplatenie Obecného úradu

Cieľ 2.6: Vybudovanie bezbariérového prístupu na Obecný úrad a do kultúrnej sály

- 2.6.1. Vypracovať štúdiu vybudovania bezbariérového prístupu na Obecný úrad a do kultúrnej sály
- 2.6.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.6.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 2.6.4. Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie bezbariérového prístupu na Obecný úrad a do kultúrnej sály
- 2.6.5. Vybudovať bezbariérový prístup na Obecný úrad a do kultúrnej sály

Cieľ 2.7: Vybudovanie prístupovej cesty k rodinnému domu – prejazdna cesta pre záchranné zložky

- 2.7.1. Vypracovať štúdiu riešenia vybudovania prístupovej cesty k rodinnému domu
- 2.7.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.7.3. V nadväznosti na MPV(majetkovo-právne vysporiadanie) a PTR (prípravná technická realizácia) vypracovať a predložiť projekt pre vybudovanie prístupovej cesty k rodinnému domu
- 2.7.4. Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie prístupovej cesty k rodinnému domu
- 2.7.5. Vybudovať prístupovú cestu k rodinnému domu – prejazdna cesta pre záchranné zložky

Cieľ 2.8: Zriadenie kamerového systému

- 2.8.1. Vypracovať štúdiu riešenia zriadenia kamerového systému
- 2.8.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 2.8.3. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 2.8.4. Vypracovávať, predkladať projekty na zriadenie kamerového systému
- 2.8.5. Zriadiť kamerový systém

Oblasť: Životné prostredie

Problém 1: Nedostatky v separovanom zbere a vybudovať skládku a kompostové miesto
Opatrenie 1: Zlepšiť technickú a technologickú realizáciu zberu separovaného odpadu,

Cieľ 1.1: Skvalitniť a zefektívniť využívanie separovania v obci

- 1.1.1 Prehodnotiť možnosti používania viacerých typov zberných nádob
- 1.1.2 Vytipovať najvhodnejší typ zbernej nádoby na separovaný zber
- 1.1.3 Prehodnotiť možných budúcich odberateľov separovaného odpadu
- 1.1.4 Prehodnotiť existujúce zmluvy s odberateľmi separovaného odpadu
- 1.1.5 Identifikovať typ a množstvo produkovaného separovaného odpadu
- 1.1.6 Identifikovať možných odberateľov separovaného odpadu
- 1.1.7 Vytipovať lokality v MR vhodné na spádové kompostové miesta a skládku odpadov
- 1.1.8 Propagovať najlepších, najpocitivejších a najúspešnejších separátorov v obci
- 1.1.9 Znižovať poplatky za TKO tým, ktorí separujú

Cieľ 1.2: Vybudovať skládku odpadov

- 1.2.1. Vytipovať vhodné miesto na vybudovanie skládky odpadov
- 1.2.2. Prehodnotiť a schváliť vhodnosť miesta na vybudovanie skládky odpadov
- 1.2.3. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 1.2.4. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 1.2.5. Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie skládky odpadov
- 1.2.6. Vybudovať skládku odpadov

Problém 2: Nízke ekologické povedomie občanov

Opatrenie 2: Zvyšovanie ekologického povedomia občanov

Cieľ 2.1: Zvýšiť ekologické povedomie občanov

- 2.1.1 Propagovať problematiku životného prostredia a ekológie v obci prostredníctvom plagátov, akcií v školách, rozhlasových relácií...
- 2.1.2 Propagovať problematiku životného prostredia a ekológie obci prostredníctvom spoločných vzdelávacích a preventívnych akcií detí a rodičov
- 2.1.3 Pokutovať a sankcionovať občanov, ktorí porušujú zákony venované ochrane životného prostredia
- 2.1.4. Prijat' v obci VZN o odpadoch a sankcionovať ich porušenia
- 2.1.5 Vypracovať projekty na dostupné grantové schémy venované propagácii zdravého životného prostredia
- 2.1.6 Vytvoriť v obci združenie občanov aktívnych v oblasti životného prostredia
- 2.1.7 Realizovať informačné kampane s tematikou kompostovania a separácie

Cieľ 2.2: Estetizovať verejné priestranstvá v centre obce

- 2.2.1. Propagovať potrebu estetickéj úpravy verejného priestranstva v centre obce
- 2.2.2. Prehodnotiť výber verejného priestranstva pre estetickú úprav, výber okrasných drevín a okrasných rastlín
- 2,2,3, Vypracovať a predkladať projekty na získanie finančných prostriedkov na estetické úpravy verejných priestranstiev
- 2.2.4. Zrealizovať estetické úpravy verejných priestranstiev v centre obce

Cieľ 2.3: Preferovať ekologický čisté a obnoviteľné zdroje vykurovania

- 2.3.1. Zvýšiť povedomie občanov o ekologický čistých a obnoviteľných zdrojoch vykurovania
- 2.3.2. Zabezpečiť odborné prednášky o ekologicky čistých a obnoviteľných zdrojoch vykurovania

Problém 3: Čiastočne vybudovaná kanalizácia

Opatrenie 3: Dobudovanie chýbajúcich časti kanalizácie

Cieľ 3.1: Dobudovať chýbajúce časti kanalizácie

- 3.1.1. Definovať, kategorizovať a sumarizovať stav kanalizácie obce
- 3.1.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu na dobudovanie kanalizácie
- 3.1.3. Zabezpečiť finančné prostriedky na technickú dokumentáciu
- 3.1.4. Vypracovať a predkladať na získanie finančných prostriedkov
- 3.1.5. Dobudovať chýbajúce časti kanalizácie

Problém 4: Regulácia potoka

Opatrenie 4: Vybudovanie regulácie potoka

Cieľ 4.1: Vybudovať reguláciu potoka

- 4.1.1. Vypracovať štúdiu riešenia vybudovania regulácie potoka
- 4.1.2. Vypracovať projektovú dokumentáciu
- 4.1.3.. Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu
- 4.1.4. Vypracovávať a predkladať projekty na reguláciu potoka
- 4.1.5. Vybudovať reguláciu potoka

Oblasť: Ekonomická aktivita obyvateľstva

Problém 1: Nízky štandard služieb poskytovaných obyvateľom

Opatrenie 1: Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov služieb pre obyvateľstvo

Cieľ 1.1: Zvýšiť štandard služieb

- 1.1.1. Analyzovať potreby poskytovania služieb v obci
- 1.1.2. Vytvoriť zoznam služieb, ktoré v obci absentujú
- 1.1.3. Vytvoriť zoznam objektov a prevádzok vhodných na poskytovanie služieb v obci
- 1.1.4. Ponúknuť zoznam objektov a prevádzok existujúcim poskytovateľom služieb

1.1.5 Zriadenie obecného podniku

Problém 2: Nedostatok príležitosti pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Opatrenie: Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania v obci

Cieľ 2.1: Vybudovať nájomné bývanie pre mladých obyvateľov

- 2.1.1 Definovať, kategorizovať a sumarizovať bývanie pre mladých obyvateľov
- 2.1.2 Vypracovať technickú dokumentáciu a určenie lokality na vybudovanie nájomných bytov
- 2.1.3 Vypracovať projekt na získanie finančných prostriedkov pre technickú dokumentáciu na vybudovanie nájomných bytov
- 2.1.4 Vypracovávať, predkladať projekty na vybudovanie nájomných bytov a predkladať ich v rámci aktuálnych grantových schém
- 2.1.5 Vybudovať nájomné byty

Oblasť: Cestovný ruch

Problém 1 : Nedostatok zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov obce, slabé zviditeľňovanie obce- vymazať

Opatrenie 1: Zvýšenie dostupných zdrojov informácií pre domácich a návštevníkov a podpora aktivít na zviditeľňovanie obce

Cieľ 1.1: Zabezpečiť pre účastníkov cestovného ruchu zdroje informácií o obci, mikroregióne a dianí v celej lokalite

- 1.1.1 Vydať informačnú brožúru pre účastníkov cestovného ruchu a ostatných hostí s informáciami o obci
- 1.1.2 Inštalovať v uzlových bodoch obce tabule s informáciami o kultúrnych a spoločenských podujatiach
- 1.1.3 Realizovať v obci kultúrno-spoločenské podujatia za účelom spoznávania histórie obce a okolia
- 1.1.4 Realizovať dotazníkový prieskum za účelom zistenia predpokladov rozvoja cestovného ruchu v obci
- 1.1.5 Identifikovať a osloviť miestne osobnosti vhodné na prácu pre rozvoj cestovného ruchu
- 1.1.6 Preškoliť vytipovaných občanov v oblasti práce v cestovnom ruchu
- 1.1.7 Podpora a realizácia projektov medzinárodnej spolupráce

Cieľ 1.2: Iniciovať a finančne podporovať vznik a funkčnosť turistického informačného centra v mikroregióne

- 1.2.1 Zriadiť turisticko-informačnú kanceláriu (ďalej len TIK) s pôsobnosťou pre mikroregión

Cieľ 1.3: Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností

- 1.3.1 Zabezpečiť účasť z obce na organizovaných kongresových podujatiach venovaných cestovnému ruchu (výstavy, prezentácie, veľtrhy...)
- 1.3.2 Oslovovať poskytovateľov/sprostredkovateľov služieb CR za účelom zviditeľňovania obce
- 1.3.3. Organizovať a podporovať tradičné dedinské jarmoky
- 1.3.4 . Podporovať prevádzky drobných remeselníkov s cieľom propagovať a predávať tradičné ľudovumelecké výrobky

Problém 2: Nedostatočná ponuka služieb a ďalších atraktivít pre účastníkov cestovného ruchu

Opatrenie 2: Zvýšiť atraktivitu prostredia skvalitňovaním základných a doplnkových služieb pre účastníkov CR

Cieľ 2.1: Pripraviť pre účastníkov cestovného ruchu komplexnú ponuku vo forme balíkov služieb cestovného ruchu

- 2.1.1 Prehodnotiť v obci organizovanie aktivít a ponuku atrakcií, ktoré sú vhodné pre účastníkov cestovného ruchu
- 2.1.2 Zosumarizovať ponuku aktivít v obci a v ostatných obciach mikroregiónu „Beskyd“ a pripraviť kalendár aktivít a atrakcií
- 2.1.3 Vypracovať ponuku/balík aktivít a služieb, ponúknuť ich účastníkom prostredníctvom TIK-u, cestovnej agentúry alebo cestovných kancelárií.
- 2.1.4 Zverejňovať informácie o podujatiach v obci v kultúrnom a turistickom občasníku
- 2.1.5 Prehodnotiť možnosti doplnkových aktivít a atrakcií pre účastníkov cestovného ruchu.
- 2.1.6 Vybudovať altánky

Cieľ 2.2: Iniciovať a podporiť vybudovanie zariadení pre turizmus a zimné športy v obci

- 2.2.1 Zmapovať možnosti vybudovania zariadení
- 2.2.2 Vypracovať štúdiu a projektovú dokumentáciu na výstavbu
- 2.2.3 Vypracovať projekt a predložiť projekt na výstavbu týchto zariadení
- 2.2.4 Postaviť a sprevádzkovať zariadenia

Oblasť: Vzdelávanie, kultúra a šport

Problém 1: Chýbajú aktuálne vzdelávacie aktivity pre občanov

Opatrenie 1: Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Cieľ 1: Zabezpečiť pre občanov absentujúce vzdelávacie aktivity

- 1.1.1 Zistiť aktuálnu potrebu vzdelávacích aktivít pre obyvateľov
- 1.1.2 Na základe zistených potrieb vzdelávania osloviť dostupných poskytovateľov vzdelania
- 1.1.3 Zabezpečiť potrebné priestory a potreby pre realizáciu vzdelávacích aktivít pre obyvateľov
- 1.1.4 Informovať obyvateľov o pripravovaných a realizovaných vzdelávacích aktivitách
- 1.1.5 Preskúmať možnosti financovania potrebných vzdelávacích aktivít
- 1.1.6 Vypracovať a podať projekty na financovanie plánovaných vzdelávacích aktivít

Problém 2: Chýbajú: kompletný športový areál, oddychové zóny a verejné priestranstvá,

Opatrenie 2: Zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev v obci

Cieľ 2.1: Vybudovať multifunkčné športové ihrisko, vybudovať oddychové zóny a verejné priestranstvá pre voľno časové aktivity občanov

- 2.1.2 Vytipovať lokality vhodné na realizáciu výstavby športového areálu
- 2.1.2 Preskúmať možnosti financovania rekonštrukcie existujúcich a výstavby nových multifunkčných športovísk
- 2.1.3 PTR (príprava technickej realizácie)
- 2.1.4 Vyhľadávať informácie o dostupných finančných zdrojoch rekonštrukcie existujúcich a výstavby nových športovísk
- 2.1.5 Pripraviť a podať projekty rekonštrukcie existujúcich a výstavby nových športovísk na dostupné grantové schémy
- 2.1.6 Vyhľadávať a oslovovať potenciálnych investorov a prevádzkovateľov športovísk za účelom výstavby nových športovísk na dostupné grantové schémy

Problém 3: Nedostatok príležitostí pre ekonomické bývanie mladých obyvateľov

Opatrenie 3: Zvýšenie dostupnosti bývania v obci v bytových domoch

Cieľ 3.1 : Zvýšiť ekonomickú dostupnosť bývania pre mladých obyvateľov – vybudovať nájomné byty

- 3.1.1 Vytipovať lokality a pripraviť pozemky vhodné na výstavbu bytového domu
- 3.1.2 Preskúmať možnosti financovania výstavby nových bytových domov v správe obce (združenie finančných prostriedkov obce, záujemcov o byty, dotačných zdrojov, súkromných investorov).
- 3.1.3 PTR (príprava technickej realizácie)
- 3.1.4 Pripraviť a podať projekty na výstavbu nových bytových domov na dostupné grantové schémy

2. Realizácia PRO

Administratívne zabezpečenie PRO

Neodmysliteľným predpokladom pre úspešnú implementáciu PRO je administratívne zabezpečenie jeho realizácie a monitorovania.

Za implementáciu a monitorovanie opatrení PRO za ktorých realizáciu zodpovedá obec budú zodpovedné komisie obecného zastupiteľstva. Za opatrenia mimo kompetencie obce, zodpovedá stanovená organizácia. Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých opatrení, ako aj obdobie v ktorom má byť realizácia monitorovaná, sú definované v programovej časti PRO.

Komisie obecného zastupiteľstva budú mať rozdelené oblasti podľa obsahovej náplne.

Starosta obce bude pri realizácii PRO plniť nasledovné úlohy

- Koordinovanie realizácie PRO
- Podieľanie sa na určovaní priorít realizácie PRO
- Koordinovanie stretnutí komisií a spolupráce s odborníkmi
- Predkladanie návrhov, podnetov a požiadaviek predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce
- Účasť sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce

Starosta môže plnením niektorých úloh poveriť svojho zástupcu.

Spôsob monitorovania PRO

Monitorovanie plnenia PRO budú vykonávať komisie obecného zastupiteľstva. Predseda každej komisie poverí jedného člena, ktorý najmenej jeden krát ročne vypracuje a komisii predloží správu o jednotlivých aktivitách a plnení PRO. Schválenú správu spolu s návrhmi realizácie na ďalšie obdobie potom komisia predloží obecnému zastupiteľstvu.

Obecné zastupiteľstvo potom pri schvaľovaní rozpočtu na nasledujúci rok vyhodnotí celkové plnenie PRO a navrhne plán na ďalšie obdobie.

Spôsob modifikovania PRO

Predkladať návrhy na úpravu, alebo doplnenie PRO bude v právomoci jednotlivých komisií obecného zastupiteľstva. Jednotliví členovia, ako aj starosta obce môžu predkladať návrhy na úpravu alebo doplnenie PRO. Návrh na modifikovanie PRO môžu tiež písomnou formou podať občania a inštitúcie.

Úprava alebo doplnenie PRO sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na úpravu alebo doplnenie PRO, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V prípade, ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

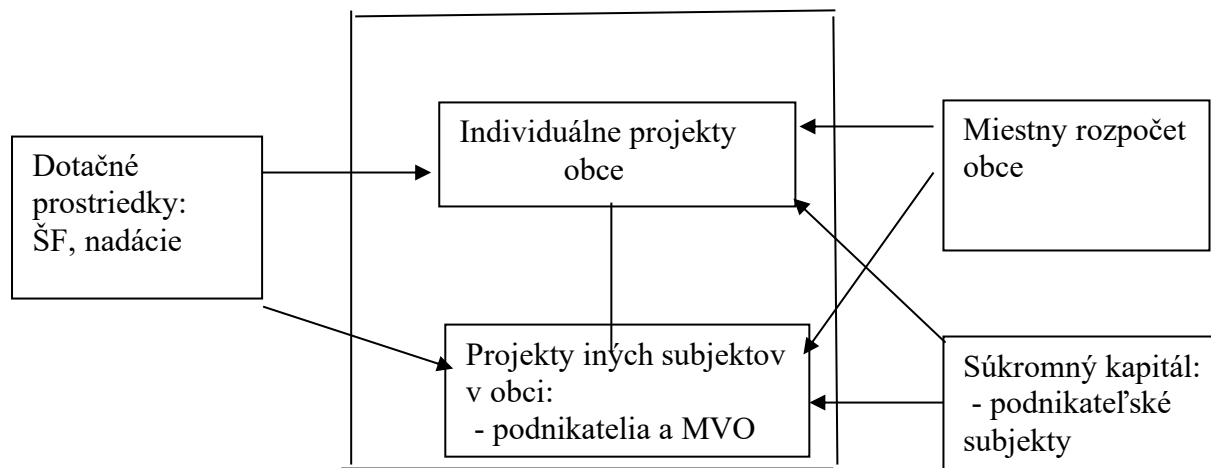

PRO bude realizovaný prostredníctvom opatrení a cieľov, vychádzajúcich z tohto PRO, plniac jednotlivé aktivity z nich vyplývajúce. Jednotlivé akcie budú spracované v projektoch.

Projekt charakterizujeme ako realizovaný zámer investičného alebo neinvestičného charakteru.

Obrázok: Schéma financovania PRO obce Vyšný Mirošov

Projekty, vychádzajúce z opatrení, cieľov a aktivít:

3. AKČNÝ PLÁN

Jednotlivé opatrenia stanovené v prioritných oblastiach obce budú v obci napĺňané prostredníctvom vytvorených aktivít.

Projektový zámer 1/1	Názov projektu	Výstavba multifunkčného ihriska
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zlepšenie pohybovej aktivity žiakov a občanov obce
<i>Termín</i>		2024 - 2025
<i>Garant</i>		Obec Vyšný Mirošov
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>		Splnomocnenec vlády pre šport
<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>		78 000,-
<i>Verejné zdroje EUR</i>		<i>miestne zdroje</i>
<i>regionálne (VUC) zdroje</i>		
<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>		78 000,-
<i>zdroje EU</i>		
<i>verejné zdroje spolu</i>		78 000,-
<i>Súkromné zdroje EUR</i>		
<i>nadácie</i>		
<i>iné</i>		
<i>súkromné zdroje spolu</i>		
<i>Výstupy</i>		Kompletné vybudované ihrisko
<i>Užívatelia</i>		Žiaci, obyvatelia a návštevníci obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zlepšenie pohybovej aktivity a rozvoj športovej oblasti.
-		
Projektový zámer 1.2	Názov projektu	Zateplenie Materskej školy
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je rekonštrukcia a modernizácia budovy, jej prispôsobenie podmienkam na zníženie energetickej náročnosti
<i>Termín</i>		2024 – 2025
<i>Garant</i>		Obec Vyšný Mirošov
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>		Environmentálny fond
<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>		137 000,-

<i>Verejné zdroje EUR</i>	<i>miestne zdroje</i>
<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	
<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	137 000,-
<i>zdroje EU</i>	
<i>verejné zdroje spolu</i>	137 000,-
<i>Súkromné zdroje EUR</i>	
<i>nadácie</i>	
<i>iné</i>	
<i>súkromné zdroje spolu</i>	
<i>Výstupy</i>	Kompletne zrekonštruovaná budova Materskej školy
<i>Užívatelia</i>	Deti a zamestnanci materskej školy
<i>Indikátory monitoringu</i>	Zníženie energetickej náročnosti

Projektový zámer 1.3 Názov projektu

Výstavba chodníkov

<i>Cieľ projektu</i>	Cieľom projektu je vybudovať chodníky v obci a zlepšiť bezpečnosť obyvateľov obce
<i>Termín</i>	2024-2025
<i>Garant</i>	Obec Vyšný Mirošov
<i>Spolupráca (partneri)</i>	
<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>	Operačné programy EÚ, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>	180 000,-
<i>Verejné zdroje EUR</i>	<i>miestne zdroje</i>
<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	
<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	180 000,-
<i>zdroje EU</i>	
<i>verejné zdroje spolu</i>	180 000,-
<i>Súkromné zdroje EUR</i>	
<i>nadácie</i>	
<i>iné</i>	
<i>súkromné zdroje spolu</i>	
<i>Výstupy</i>	Kompletne vybudovaná technická infraštruktúra
<i>Užívatelia</i>	Návštevníci a, obyvatelia obce
<i>Indikátory monitoringu</i>	Lepšia bezpečnosť obyvateľov

Projektový zámer 1.4	Názov projektu	Oprava havarijného stavu strechy základnej školy
	<i>Cieľ projektu</i>	Cieľom projektu je rekonštrukcia a modernizácia budovy, jej prispôsobenie podmienkam na zníženie energetickej náročnosti
	<i>Termín</i>	2024-2025
	<i>Garant</i>	Obec Vyšný Mirošov
	<i>Spolupráca (partneri)</i>	
	<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>	Operačné programy EÚ, Ministerstvo školstva SR
	<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>	80 000,-
	<i>Verejné zdroje EUR</i>	<i>miestne zdroje</i>
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	80 000,-
	<i>zdroje EU</i>	
	<i>verejné zdroje spolu</i>	80 000,-
	<i>Súkromné zdroje EUR</i>	
	<i>nadácie</i>	
	<i>iné</i>	
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	
	<i>Výstupy</i>	Kompletne zrekonštruované strecha budovy základnej školy
	<i>Užívatelia</i>	Žiaci a zamestnanci školy
	<i>Indikátory monitoringu</i>	Zníženie energetickej náročnosti

Projektový zámer 1.5	Názov projektu	Rekonštrukcia domu smútku
	<i>Cieľ projektu</i>	Cieľom projektu je rekonštrukcia a modernizácia budovy, jej prispôsobenie podmienkam na zníženie energetickej náročnosti , doplniť chladiarensky box
	<i>Termín</i>	2024-2025
	<i>Garant</i>	Obec Vyšný Mirošov
	<i>Spolupráca (partneri)</i>	
	<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>	Operačné programy EÚ, Ministerstvo financií SR
	<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>	135 500,-
	<i>Verejné zdroje EUR</i>	<i>miestne zdroje</i>
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	135 500,-
	<i>zdroje EU</i>	
	<i>verejné zdroje spolu</i>	135 500,-

Súkromné zdroje EUR

nadácie

iné

súkromné zdroje spolu

Výstupy

Kompletne zrekonštruovaný a vybavený dom smútku

Užívatelia

Obyvatelia obce

Indikátory monitoringu

Zníženie energetickej náročnosti

Projektový zámer 1.6 Názov projektu

Výstavba bytoviek s nižším štandardom pre rómske komunity

Cieľ projektu

Cieľom projektu je vybudovať bytovky pre rómske komunity a tak zlepšiť bývanie

Termín

2024-2025

Garant

Obec Vyšný Mirošov

Spolupráca (partneri)

Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje

Operačné programy EÚ, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Oprávnené náklady spolu – EUR

600 000,-

Verejné zdroje EUR

miestne zdroje

regionálne (VUC) zdroje

národné zdroje/štátny rozpočet

600 000,-

zdroje EU

verejné zdroje spolu

600 000,-

Súkromné zdroje EUR

nadácie

iné

súkromné zdroje spolu

Výstupy

Vybudovaná technická infraštruktúra

Užívatelia

Obyvatelia obce

Indikátory monitoringu

Zlepšenie životných podmienok pre rómske komunity

Projektový zámer 1.7 Názov projektu

Rekonštrukcia a výstavba žliabov pri miestnych komunikáciach

Cieľ projektu

Cieľom projektu je výstavba žliabov pri miestnych komunikáciach na zlepšenie odtoku povrchových vôd

Termín

2024 - 2025

Garant

Obec Vyšný Mirošov

Spolupráca (partneri)

<i>Finančné zdroje: operačné programy, resp. iné strategické zdroje</i>	Operačné programy EÚ, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
<i>Oprávnené náklady spolu – EUR</i>	200 000,-
<i>Verejné zdroje EUR</i>	<i>miestne zdroje</i>
<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	
<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	200 000,-
<i>zdroje EU</i>	
<i>verejné zdroje spolu</i>	200 000,-
<i>vlastné zdroje EUR</i>	
<i>nadácie</i>	
<i>iné</i>	
<i>vlastné zdroje spolu</i>	
<i>Výstupy</i>	Vybudované žliaby pri miestnych komunikáciach, lepšie zabezpečenie odtoku povrchových vôd z miestnych komunikácii
<i>Užívatelia</i>	Obyvatelia obce
<i>Indikátory monitoringu</i>	Zamedzenie vzniku stojatých vôd na povrchu komunikácii

IV. FINANČNÁ ČASŤ

FINANČNÁ ČASŤ zahŕňa najmä:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO.
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení a aktivít (projektov)
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Finančné zdroje potrebné pre realizáciu, naplnenia aktivít uvedených v PRO budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- vlastné zdroje (rozpočet obce - základný zdroj financovania aktivít),
- štátne dotácie z účelových fondov (Úrad vlády SR, Environmentálny fond, výnosy ministerstiev o poskytovaní dotácií v okruhu svojej pôsobnosti, a pod.),
- financie z národných projektov (v sociálnej, vzdelávacej oblasti, v oblasti informatizácie, a pod.),
- štrukturálne fondy EÚ (operačné programy 2021 – 2027: Efektívna verejná správa, Integrovaná infraštruktúra, Integrovaný regionálny operačný program, Kvalita životného prostredia, Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, program rozvoja vidieka, ...),
- iné zdroje EÚ (Európa pre občanov a pod.),
- nadácie, neinvestičné fondy (Nadácia Ekopolis, Višegrádsky fond, Nadácia Tatra banky, Nadácia SPP, Nadácia Orange, atď.)
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, ...),
- bankové úvery,
- Svetová banka.

1.1. Finančný plán

Financovanie zámerov definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je jednou z rozhodujúcich otázok pri jeho implementácii. Úloha zabezpečiť finančné prostriedky však nie je iba úlohou obce. Zdroje vznikajú vo viacerých oblastiach. V súkromnom sektore, verejnej správe, rovnako sú to zdroje štrukturálnych či iných podporných fondov Európskej únie, ako aj národné a lokálne grantové programy. Nemaľým podielom sa však na implementácii PRO podieľajú aj vlastné zdroje obce. Pri jednotlivých zámeroch sú v časti financovanie definované prevažne náklady obce. Dôvodom je, že náklady iných subjektov nebolo v niektorých prípadoch možné vyčíslit' ani indikatívne. Výška jednotlivých nákladov potrebných na realizáciu jednotlivých opatrení bola stanovená iba indikatívne. Počas realizácie aktivít bude konkrétny rozpočet závisieť od možností obce a získania doplnkových zdrojov. Niektoré zámery nevyžadujú priamu finančnú účasť a majú charakter podpory a podporných opatrení, či poskytnutia a použitia iných ako finančných zdrojov.

Snahou obce bude zámery, ktoré bude možné realizovať s podporou štrukturálnych či iných podporných fondov financovať z takýchto zdrojov a spolufinancovať aj z ďalších mimorozpočtových zdrojov - združených prostriedkov, príspevkov od iných organizácií (pôsobiacich v obci) či občanov obce, súkromných zdrojov a podobne.

Zámery, ktoré bude financovať obec zo svojho rozpočtu ako aj spolufinancovanie zámerov financovaných z iných zdrojov, budú zahrnuté v každoročnom rozpočte obce. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých zámerov, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Priorita a účasť obce sú vyjadrené pri každom zámere. Viaceré úlohy sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky obce, alebo sú realizované dlhodobo. Viaceré však vyžadujú doplnkové finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

1.2. Systémové zdroje financovania:

Miestny rozpočet obce je zdrojom financovania projektov obce. Miestny rozpočet môže byť zároveň príjmom účelovej dotácie na dofinancovanie projektu.

Súkromný kapitál (podnikatelia, mimovládne organizácie, spolky, združenie) sa podieľa na financovaní projektov vychádzajúcich z PRO. Súkromný kapitál je žiaduce zapojiť do financovania projektov obce a mikroregiónu, ktoré sú prínosom pre súkromný sektor.

Dobrovoľná práca občanov obce má dlhodobé tradície na slovenskom vidieku. Vykonávajú ju, napr. miestne spolky, drobní podnikatelia pri starostlivosti o svoje prevádzky na území obce.. Vyčíslenie tejto práce je podstatné iba v prípade uznania dobrovoľnej práce ako spolu podiel žiadateľa pri financovaní projektu.

Dofinancovanie dotovaných projektov obce

Podmienkou projektov, na ktoré je žiadaná finančná podpora, je pomerný podiel žiadateľa Nenávratného finančného príspevku (NFP) na celkových nákladoch projektu. Dofinancovanie projektov obce bude vyžadovať zvýšené nároky na rozpočet obce. Súčasťou prípravy žiadateľa NFP musí byť aj plán dofinancovania projektov podľa dopadov projektu, založený na financovaní z vyššie uvedených systémových zdrojov.

Zdroje financovania regionálneho rozvoja

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a)** zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b)** zo štátnych účelových fondov,
- c)** z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d)** z rozpočtov obcí,
- e)** z prostriedkov fyzických osôb,
- f)** z prostriedkov právnických osôb,
- g)** z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h)** z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i)** z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

V. Z Á V E R

1. Organizačné zabezpečenie

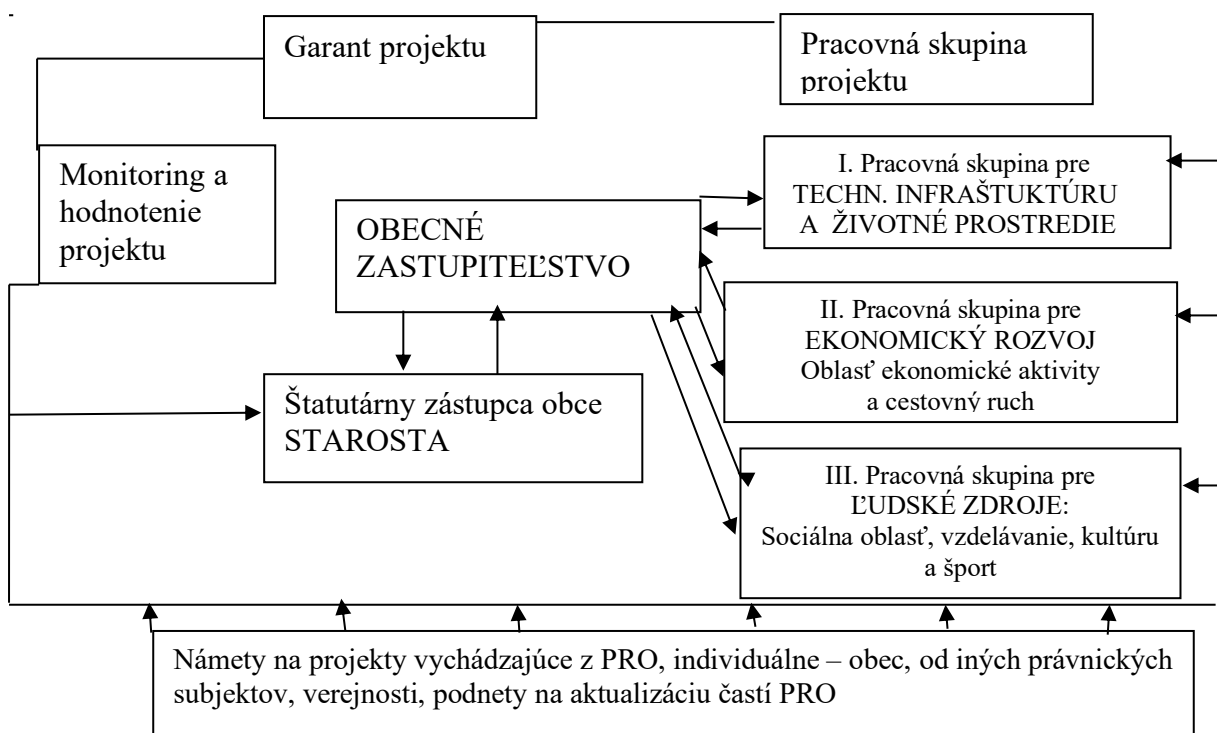
1.1 Manažment PROGRAMU rozvoja obce Vyšný Mirošov

Riadenie realizácie PRO je založené na orgánoch obce. Ústrednú úlohu v riadení zaujíma obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Tí sú doplnení pracovnými skupinami, ktorých prínosom bude kvalitnejšie rozhodovanie obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Zložky manažmentu PRO:

1. **Obecné zastupiteľstvo** – je najvyšším orgánom riadenia realizácie PRO. Schvaľuje PRO obce Vyšný Mirošov a jeho aktualizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení PRO a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie PRO. Menuje členov pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.
2. Starosta obce – je koordinátorom a manažérom realizácie PRO. Navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.
3. Pracovné skupiny – sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam PRO. Plnia funkciu poradného a iniciatívneho orgánu pre obecné zastupiteľstvo. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, monitoring, hodnotenie a dopad projektu. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
4. Garant konkrétneho projektu – osoba, či subjekt zodpovedný za realizáciu projektu.
5. Pracovná skupina projektu – garant projektu môže stanoviť pracovnú skupinu projektu v prípade, že posúdi jej pozitívny prínos k realizácii projektu.

Obrázok: *Systém riadenia realizácie*

1.4 Typové projekty naplňujúce PRO obce Vyšný Mirošov

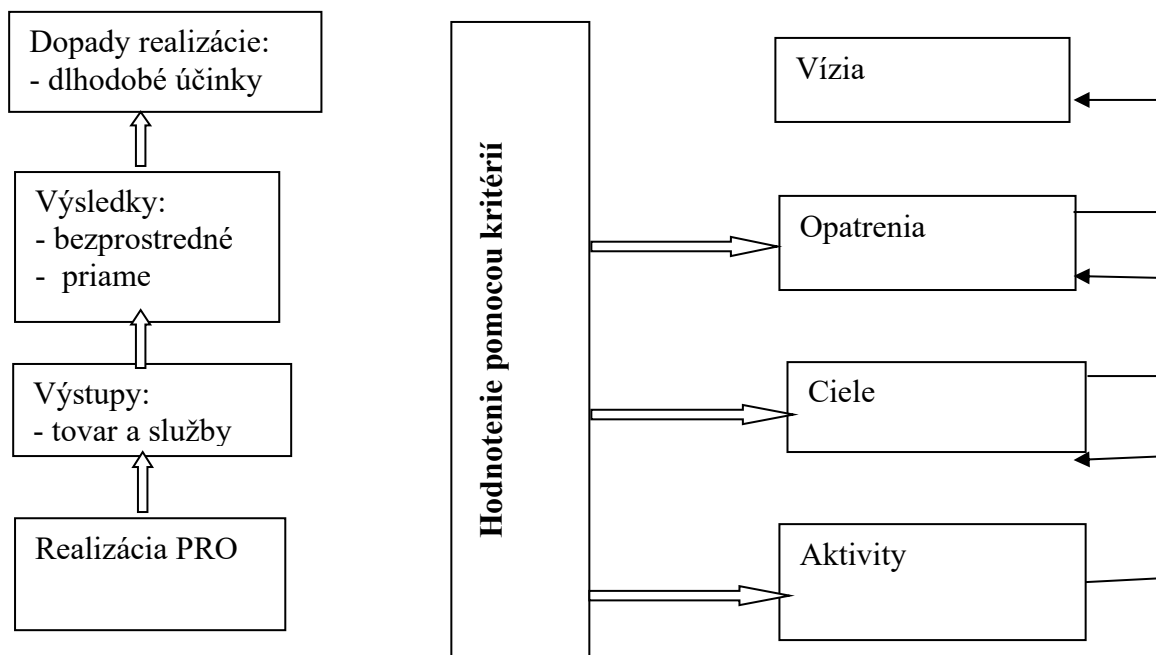
Individuálne projekty obce sú založené na financovaní z miestneho rozpočtu obce, prípadne doplnené súkromným kapitálom. Obec sa môže do prípravy zapájať aj v partnerstve s neziskovými a ostatnými mimovládnyimi organizáciami a spolu s nimi ich aj financovať. Na väčšie investičné projekty, môže obec žiadať aj financie zo štrukturálnych fondov. Príprava projektov musí však byť schválená v obecnom zastupiteľstve. Na realizáciu projektov musí obecné zastupiteľstvo schváliť ad hoc manažment projektu, ktorý bude výkonným orgánom pre každý jednotlivý projekt. Realizácia individuálnych projektov obce musí preukázateľne pozitívne ovplyvniť rozvoj a záujmy obce a jej obyvateľov.

Projekty iných subjektov (podnikateľské, mimovládnych organizácii) – účasť iných subjektov môže priniesť synergický efekt znásobenia miestnych zdrojov využiteľných na realizáciu PRO. Tieto projekty sa môžu, v prípade pozitívneho prínosu pre rozvoj obce finančne motivovať aj z miestneho rozpočtu obce formou partnerstva žiadateľa NFP v projekte. Tieto projekty budú posudzované obecným zastupiteľstvom. Výhodná sa ukazuje podpora súkromného sektora v získavaní účelovo viazaných dotácií.

2. HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA PRO

2.1 Hodnotenie realizácia PRO

PRO obce Vyšný Mirošov nemôže byť chápaný ako nemenný, definitívny. Základom jeho úspešnej realizácie je aktualizácia a adaptácia PRO na základe monitoringu a hodnotenia. Hodnotenie je priebežné a systematické sledovanie plnenia a vyhodnocovania. Hodnotenie je zamerané na realizáciu RO, na súlad výstupov a výsledkov realizácie s cieľmi, opatreniami a aktivitami, vrátane reálnych dopadov realizácie na územie obce. Výstupy, výsledky a dopady realizácie sú porovnávané so stanovenými aktivitami, opatreniami a cieľmi pomocou ukazovateľov. Indikátory (ukazovatele dopadu) sú kritéria hodnotenia, ktoré musia byť stanovené pre každý projekt pred jeho zahájením. Ukazovatele dopadu musia byť kvantitatívne, hodnotiteľné kritéria stanovujú sa tak, aby zreteľne vystihovali prínosy každého projektu. Spôsob hodnotenia je zakreslený na nasledujúcom obrázku:

Výročná hodnotiacia správa

K systematickosti hodnotenia prispieva výročná hodnotiacia správa. Pripravuje ju starosta obce a schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Hodnotiacia správa obsahuje hodnotenie realizovaných projektov, ich výstupov, výsledkov a dopadov v súvislosti s opatreniami, cieľmi a aktivitami navrhnutými v PRO. Súčasťou správy je odporúčenie k ďalšej realizácii PRO, prípadne návrhy na aktualizáciu časti PRO.

2. AKTUALIZÁCIA PRO

Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene strategických priorít a postupov PRO. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu robiť v určitých časových intervaloch. Aktualizácia sa robí v cieľoch, opatreniach a aktivitách pri strategickej časti raz za 2 až 3 roky. V akčnom pláne obce a dotačných zdrojoch financovania PRO je aktualizácia potrebná raz ročne. Návrh aktualizácie uskutočňuje riadiaca skupina.

2.1 Hodnotenie trvalo udržateľného rozvoja obce

Trvalo udržateľný rozvoj je taký spôsob rozvoja, ktorý uspokojuje potreby prítomnosti bez toho, aby oslaboval možnosti budúcich generácií naplňovať ich vlastné potreby. Znamená predovšetkým rovnováhu medzi troma základnými oblasťami nášho života: ekonomikou, sociálnymi aspektmi a životným prostredím, taktiež rovnováhu medzi krajinami, rôznymi spoločenskými skupinami, dneškom a budúcnosťou. Hodnotenie trvalo udržateľného rozvoja by malo obyvateľom poskytovať informácie o vývoji situácie na území nezávisle od obsahu a úsilia obce o realizáciu PRO. Bude zdrojom informácií o vývoji kvality života a dopadoch realizácie PRO, ale i o dopadoch vnútorných tendencií, ktoré nie sú v priamom vplyve obce.

2.2 Prerokovanie PRO obce s poslancami obecného zastupiteľstva

Spracovatelia PRO konzultovali počas celého procesu prípravy a spracovania zaradenie potrebných podkladov, informácií a ďalších údajov so starostom obce, odbornými a riadiacimi zamestnancami obecného úradu a občanmi, ktorí prejavili aktívny záujem pri tvorbe plánu. Všetky pripomienky, ktoré sa pri tvorbe plánu vyskytli, spracovatelia doňho zapracovali.

PRO obce Vyšný Mirošov bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve v časti analytickej a v časti strategickej 17.02.2024 s uvedením do zápisnice z rokovania obecného zastupiteľstva.

ZÁVER

Schválený PRO obce Vyšný Mirošov je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátorom PRO obce Vyšný Mirošov nie je len samotná obec, ale aj štátna správa a podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viac zdrojovým financovaním.

Prílohy

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- Príloha č. 3 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

PRO – Program rozvoja obce

EÚ - Európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

SR – Slovenská republika

EK - Európska komisia

EFRR - Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF - Európsky sociálny fond

KF - Kohézny fond

EPFRV - Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

EFNRH - Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo

PD – Partnerská dohoda

VÚC – Vyšší územný celok

NUTS – Nomenklatúra územných štatistických jednotiek." („Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques") Je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie (Eurostat) v spolupráci s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade Slovenska Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

NUTS I – Slovenská republika

NUTS II – 4 štatistické územné jednotky: • Bratislavský kraj, Západné Slovensko (Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj), Stredné Slovensko (Žilinský a Banskobystrický kraj) a Východné Slovensko (Prešovský a Košický kraj)

NUTS III – 8 VÚC (samosprávnych krajov)

NUTS IV – 79 okresov

NUTS V – 2883 miest a obcí

DH – Dukelských hrdinov

TKO – Technický komunálny odpad

MPV – majetkové právne vysporiadanie

CR – Cestovný ruch

PTR – príprava technickej realizácie

ŠF – štrukturálne fondy

MVO – mimovládne organizácie

NFP – nenávratné finančné príspevky

ČOV – čistička odpadových vôd

TIK - technicko-informačná kancelária

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

1. *Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.*
2. *zdroj obce Vyšný Mirošov*
3. *Štatistický úrad*
4. *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 2. Časť*
5. *ÚPSVR*

Príloha č. 3 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Starosta obce – koordinátor a manažér realizácie PRO

Jana Stešková

I. Pracovná skupina pre TECHNICKÚ, INFRAŠTRUKTÚRU
A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. Martin Steško
2. Marek Ivanč
3. Michal Miko

II. Pracovná skupina pre EKONOMICKÝ ROZVOJ
Oblasť ekonomické aktivity a cestovný ruch

1. Mgr. Iveta Jureková
2. Peter Hoško
3. Ladislav Ferenc

III. Pracovná skupina pre ĽUDSKÉ ZDROJE:
Sociálna oblasť, vzdelávanie, kultúru a šport

1. Michal Danč
2. Michal Petranik
3. Emil Cina

IV. Externý spolupracovník

1. *Viera Šottová*